

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X SKUNDO PRIEŠ VALSTYBINĘ VARTOTOJŲ TEISIŲ APSAUGOS TARNYBĄ

2019 m. balandžio mėn. 26 d. Nr. 4D-2019/1-167
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius 2019 m. vasario 4 d. gavo X (toliau citatose ir tekste vadinama – Pareiškėjas) skundą dėl Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos (toliau citatose ir tekste vadinama – VVTAT) pareigūnų veiksmų (neveikimo), nagrinėjant Pareiškėjo 2018 metų prašymus.

2. Pareiškėjas skunde nurodo:

2.1. dėl Pareiškėjo prašymų VVTAT, susijusių su UAB „A“ (toliau citatose ir tekste vadinama – Įmonė) veikla:

2.1.1. „2018-06-12 Nr. 5-3601 [el. paštu] kreipiausi į VVTAT su skundu [...]. Nurodžiau kokias prekes pirkau ir priedu prisegiau teismo sprendimą kaip įrodymą, jog produkcija buvo parduota nesilaikant Europos Sąjungos ir nacionalinių teisės aktų, pažeidžiant įstatymus, apibendrinau visą situaciją, jog pareigūnams būtų aišku, ir uždaviau [keturis] konkrečius klausimus, jog VVTAT man atsakytų“ (šios ir kitų citatų kalba netaisyta) (toliau citatose ir tekste vadinama – Prašymas). VVTAT, nepatvirtinusi, kad gavo Prašymą, „pažeidė įstatymą, jog VVTAT gaudama oficialų kreipimąsi per vieną darbo dieną patvirtina apie laiško gavimą“ („Dėl šio pažeidimo nebuvo aišku ar VVTAT gavo mano skundą ar ne“).

Pareiškėjas 2018-06-29 gavo atsakymą Nr. 4V-4767: „[...] pareigūnai pažeidė, ignoravo ir neatsakė man tris iš keturių užduotų klausimų ir nepaaiškino savo tokio sprendimo“ (toliau citatose ir tekste vadinama – Atsakymas). „Kadangi man į teisėtus rūpimus klausimus [...] pareigūnai neatsakė, kreipiausi telefonu į VVTAT Vilniaus apskrities specialistą A. M. [toliau citatose ir tekste vadinama – Specialistas], patikino, jog atsiųs kitą laišką su atsakymais į užduotus klausimus“; „2018-07-05 gavau laišką el. paštu Nr. 4V-4915“ (toliau vadinama – Atsakymas-2). VVTAT „Nenurodė kokius produktus ar produktą uždraudė, iš šio atsakymo nebuvo galima spręsti ar buvo įtrauktų į sprendimą ir mano įsigytos medžiagos. Taip pat vėl ignoravo minėtus tris klausimus ir į juos visiškai nieko neatsakė, nei paaiškino“;

2.1.2. „2018-08-07 Nr. 5-4714 vėl kreipiausi į VVTAT su pakartotiniais klausimais ir papildomai klausiau paaiškinti, kodėl neatsakote į užduotus teisėtus ir teisingai suformuluotus klausimus“ (toliau citatose ir tekste vadinama – Prašymas-2). „Priminiau, jog jau praėję du mėnesiai, vengdami pradelstų terminų mano užklausas su tais pačiais klausimais traktavo kaip naują laišką ir skaičiuodavo terminus per naują“; „Nors 2018-08-07 [Prašymu-2] kreipiausi, jog atsakytų į 2018-06-12 [Prašymą], atsakymą gavau tik 2018-08-10 Nr. 5-5857“ (toliau citatose ir tekste vadinama – Atsakymas-3). VVTAT „toku būdu pažeidė terminus atsakydami ir nepaaiškino pradelsimo priežasčių.“ Atsakymo-3 „turinio esmė buvo, jog į mano visus klausimus jau atsakė, taip pat paaiškino, jog negali man pranešti, kokius produktus laikinai uždraudė, nes tai yra komercinė paslaptis“, nors „Įstatyme aiškiai yra išdėstyta, kas yra komercinė paslaptis ir kas nėra komercinė

paslaptis, pagal šiuos požymius akivaizdu, jog pareigūnai melavo siekdami mane suklaidinti.“ VVTAT pareigūnai „pažeidė įstatymą, jog netinkamai atsakė į užduotus klausimus, taip pat nepaskelbė viešai savo internetinėje svetainėje apie laikinai uždraustus produktus, nors jau buvo praėję du mėnesiai nuo laikinų uždraudimų produkcijos (Įmonės atžvilgiu), tokiu būdu slėpė informaciją nuo vartotojų ir manęs, kaip suinteresuoto asmens“;

2.1.3. „2018-09-03 Nr. 4-6143 gavau dar vieną atsakymą, kurį [...] pasirašė VVTAT direktorė Neringa Ulbaitė“ (toliau citatose ir tekste vadinama – Atsakymas-5). „Dar pradelsė papildomą terminą. [...]“; VVTAT vadovė „pažeidinėja įstatymus: nepranešė, kokius produktus uždraudė? Tai nėra komercinė paslaptis [...]. Pagal įstatymus turėjo skelbti internetinėje svetainėje“;

2.1.4. „Aš kreipiausi nauju skundu VVTAT 2018-10-01 Nr. 5-5857“ (toliau citatose ir tekste vadinama – Prašymas-3), „uždaviau keturis konkrečius klausimus susijusius su ankstesniais klausimais ir nurodžiau įstatymus, jų straipsnius, pagal kuriuos turi remtis.“ VVTAT pareigūnai ir vadovė į Prašymą-3 „atsakė pradelsdami terminus ir tik į vieną klausimą atsakė, o į kitus mano klausimus atkartoję mano klausimais ir taip traktavo, jog į juos atsakyta“ (2018-10-31 Nr. 4-7731; toliau citatose ir tekste vadinama – Atsakymas-6);

2.1.5. „Man tokie atsakymai netiko [...]. Kreipiausi su pakartotiniais klausimais 2018-11-07 Nr. 5-6673“ (toliau citatose ir tekste vadinama – Prašymas-4), VVTAT užfiksavo, jog teikiu naują pareiškimą pritaikė terminą 20 darbo dienų atsakyti.“ VVTAT vadovė atsakė 2018-11-30 raštu Nr. 4-8458 (toliau citatose ir tekste vadinama – Atsakymas-7), „faktiškai atkartodami ankstesnių atsakymų turinį“;

2.1.6. „Praėjus 5 mėnesiams nuo Prašymo teikimo VVTAT dar nebuvo atlikusi jai pagal įstatymą pavestų funkcijų“;

2.1.7. VVTAT „kiekviename atsakyme [...] nurodo, jog apie priimtus sprendimus aš būsiu informuotas. Iki 2019-02-01 aš negavau jokio pranešimo apie priimtus sprendimus“;

2.1.8. „VVTAT savo internetinėje svetainėje pateikia informaciją apie laikinai uždraustus įtempiamųjų lubų [toliau citatose ir tekste vadinama – Lubos] produktus:

https://www.vvtat.lt/lt/rinkos_ribojimo_priemones_5036/rinkos_ribojimo_priemones/laikin_a-uzdrausta-teikti-9w6r.html [...].“

„[...] yra grubiai pažeistos Lietuvos Respublikos produktų saugos įstatymo 25 straipsnio nuostatos, kadangi 2018-07-04 VVTAT priimtam sprendimui 1AM-47 jau yra praėjęs 6 mėn. sankcijų taikymo terminas. [...]“;

2.2. dėl UAB „B“ (toliau citatose ir tekste vadinama – Įmonė-2) veiklos – „Šios Įmonės atžvilgiu buvo surašyti laikinai uždrausti produktai, bet viešai apie tai nepaskelbė daugiau kaip 8 mėnesiai, pradelsė terminus ir nepašalino iš rinkos taip kaip reikalauja įstatymai“;

2.3. dėl kitų įmonių veiklos – „Pagal VVTAT pateiktą informaciją [...] per 3 mėnesius 32 kartus buvo patikrintos įmonės, susijusios su Lubų prekyba. Lietuvos Respublikos produktų saugos įstatymo [toliau citatose ir tekste vadinama – Įstatymas] 15 straipsnio 2 dalies nuostatos, informaciją apie nesaugius produktus turėjo nedelsiant paskelbti viešai, taip apsaugojant vartotojus, bet iki šiol VVTAT dar nėra paskelbusi minėtos informacijos [...]“;

2.3.1. 2018 m. „Spalio mėn. buvo tikrinamos įmonės, kurių veikla susijusi su Lubomis“: [...] ir kt.; „2018 m. spalio mėn. susisiekiu su šiomis įmonėmis. [...] [...] tikrintos įmonės užsiima Lubų prekyba ir montavimo darbais po VVTAT patikrinimo, neturėdamos tam reikalingų dokumentų. Bet [...] nepaskelbė VVTAT internetinėje svetainėje apie įstatyme uždraustus, pavojingus statybų produktus, t. y. Lubas, kuriomis prekiauja minėtos įmonės“;

2.3.2. 2018 m. „Lapkričio mėn. buvo tikrinamos įmonės, kurių veikla susijusi su Lubomis“: [...] ir kt. Pareiškėjo nuomone, šios įmonės taip pat užsiima Lubų prekyba ir montavimo darbais, neturėdamos tam reikalingų dokumentų, tačiau VVTAT interneto svetainėje apie tai nepaskelbta;

2.3.3. 2018 m. „Gruodžio mėn. buvo tikrinamos įmonės, kurių veikla susijusi su Lubomis“: [...] ir kt. Pareiškėjo nuomone, šios įmonės taip pat užsiima Lubų prekyba ir montavimo darbais,

neturėdamos tam reikalingų dokumentų, tačiau VVTAT interneto svetainėje apie tai nepaskelbta;

2.4. „Skelbiama, jog yra sukurta programa nuo 2018-10-01 iki 2018-12-20. Atkreiptinas dėmesys į įmones susijusias su Lubų prekyba ir gamyba. Programai pasibaigus jau apie vieną mėnesį, bet vis dar nėra paskelbta apie programos pasiektus rezultatus.“

3. Pareiškėjas prašo Seimo kontrolierių: „imtis priemonių užkirsti VVTAT pareigūnų neteisėtus veiksmus, užtikrinti tinkamą valstybės tarnautojų pareigų vykdymą, skirti tarnybines nuobaudas už šiuos šurkščius darbo veiklos pažeidimus“, „pranešti, kodėl įgaliota institucija neuždraudžia minėtų pavojingų ir nesaugių produktų bei nepašalina iš rinkos, taip kaip nustato galiojantys Europos Sąjungos teisės aktai.“

TYRIMAS IR IŠVADOS

4. Iš kartu su skundu pateiktų dokumentų nustatyta:

4.1. Prašyme (Pareiškėjo rašto, kuris pateiktas Seimo kontrolieriui, kopijoje jo data nenurodyta), be kita ko, pažymėta:

4.1.1. „Reikalauju kuo greičiau įvertinti susidariusią situaciją ir imtis aktyvių veiksmų bei priemonių sustabdyti Įmonės neteisėtą veiklą, išimti iš prekių rinkos galimai nelegalią ir kenksmingą produkciją bei pritaikyti Įmonei visas numatytas sankcijas“, „išimti iš maisto produktų rinkos galimai nelegalią ir kenksmingą produkciją bei pritaikyti Įmonei visas numatytas sankcijas“;

4.1.2. buvo prašoma: 1) teisės aktų nustatyta tvarka bei terminais informuoti jį „apie visą tyrimo eigą bei kokios sankcijos bus pritaikytos Įmonei“; 2) „[...] pateikti man papildomą atsakymą raštu“, „Ar jūs garantuojate [...]“ Prašymo anonimiškumą; 3) „[...] aiškiai išdėstyti Jūsų apskundimo tvarką, kam ir kokioms institucijoms, per kokius terminus galiu Jus apskusti, jei aš pamatyčiau, jog nevykdote tinkamai savo pareigų“; 4) „Jei kuris klausimas Jums ne pagal kompetenciją prašau nurodyti asmenį ar instituciją pagal kompetenciją privalo atsakyti“;

4.2. Atsakyme nurodyta: „Pagal Jūsų pranešimą [Prašymą] Vilniaus apskrities skyrius atliko patikrinimą Įmonės parduotuvėje [...] dėl pardavimui pateiktų statybos produktų (Lubų) atitikties teisės aktų reikalavimams įvertinimo. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo [...] [toliau citatose ir tekste vadinama – VTAI] nuostatomis atliktas patikrinimas ir surašytas 2018-06-19 patikrinimo aktas Nr. 1AM-40 (toliau – Patikrinimo aktas). Dėl Patikrinimo akte nurodytų aplinkybių VVTAT nurodė Įmonės direktoriui arba įgaliotam asmeniui atvykti 2018-07-04 į VVTAT Vilniaus apskrities skyrių, kur bus surašytas sprendimas“;

4.3. Atsakyme-2 papildomai pažymėta: „[...] surašytas 2018-07-04 sprendimas laikinai uždrausti teikti, siūlyti į rinką ir demonstruoti produktą Nr. 1AM-47“ (toliau citatose ir tekste vadinama – Sprendimas);

4.4. Atsakyme-3 nurodyta:

4.4.1. „[...] Apie atliktą patikrinimą ir Patikrinimo aktą Jūs buvote informuotas VVTAT Atsakymu. Atsakymu-2 Jūs buvote informuotas apie Sprendimą (t. y. VVTAT pritaikė Įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 3 punkto rinkos ribojimo priemonę – laikinai, kol bus atlikti įvairūs saugos įvertinimai, patikrinimai ir kontrolės, uždrausti teikti, siūlyti teikti ir demonstruoti bet kokį produktą, dėl kurio yra pagrįstai įtariama, kad jis gali būti pavojingas). Tyrimo metu Įmonei nebuvo atskleista pareiškėjo (Jūsų) asmenybė, t. y. buvo užtikrintas anonimiškumas.

Taip pat pranešame Jums, kad, nesutikdami su patikrinimo išvadomis, suinteresuotos šalys (šiuo atveju Įmonė) turi teisę per 7 kalendorines dienas nuo Patikrinimo akto gavimo dienos apskusti jas VVTAT direktoriui, vadovaujantis VVTAT direktoriaus pavaduotojos, atliekančios direktoriaus funkcijas, 2017-01-20 įsakymu Nr. 1-15 patvirtintu Patikrinimo aktų apskundimo nagrinėjimo tvarkos aprašu. Su informacija apie pavojingus vartotojų sveikatai ir saugai gaminius

galima susipažinti TAPEX sistemoje VVTAT internetinėje svetainėje“;

4.4.2. „[...] reaguojant į Prašymą-2, taip pat į 2018-08-07 ir 2018-08-08 telefoninius paklausimus, visa informacija apie tyrimo eigą ir tyrimo rezultatus susijusi su Jūsų kaip pranešėjo interesais Jums yra pateikta pilnos apimties, informacija susijusi su tikrinama Įmone ir paskirtomis sankcijomis yra komercinė paslaptis ir yra saugoma įstatymų nustatyta tvarka“;

4.4.3. „[...] prašymų ir skundų padavimo, taip pat asmenų aptarnavimo VVTAT tvarką nustato VVTAT direktoriaus 2018-03-16 įsakymas Nr. 1-53 „Dėl prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo Valstybinėje vartotojų teisių apsaugos tarnyboje taisyklių patvirtinimo“ (toliau citatose ir tekste vadinama – VVTAT prašymų nagrinėjimo taisyklės);

4.5. Prašyme-2 nurodyta, kad Pareiškėjui neatsakyta į Prašymo klausimus (pakartoti klausimai, pacituoti pažymos 4.1.2 papunktyje), bei papildomai akcentuota tai, jog „Užduodu dar vieną klausimą, kuris buvo Prašymo turinyje. Ar sustabdėte ir uždraudėte tiekti į rinką MSD gamintojo Lubas, nes pagal pateiktus dokumentus ir įrodymus bei teismo nagrinėjimo metu buvo konstatuota, jog šio gamintojo Lubos man buvo parduotos ir nepateikė joms eksploatacinių savybių deklaracijos“;

4.6. Atsakyme-5 pažymėta:

„VVTAT gavo Jūsų Prašymą-2, kuriame reiškiate nusiskundimus dėl VVTAT darbuotojų neveiklumo ir prašote informuoti apie atliekamo tyrimo, dėl 2018-06-12 Jūsų VVTAT pateikto pranešimo [Prašymo], eigą bei atsakyti, kokių veiksmų ėmėsi VVTAT, nustačiusi pažeidimus. [...]. Pažymime, kad Jūsų Prašymo visi klausimai priskiriami VVTAT kompetencijai, todėl Jūs ir nebuvote informuotas apie klausimus, kurie nepriskirtini VVTAT kompetencijai. Taip pat atkreiptinas dėmesys į tai, kad, vadovaujantis Europos Parlamento ir Tarybos 2016 m. balandžio 27 d. reglamento Nr. (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas, OJ L 119, 4.5.2016, p. 1-88) nuostatomis, VVTAT užtikrinama Jūsų anonimiškumą neviešino gauto Jūsų pranešimo.

Paaiškiname, kad VVTAT, dalyvaudama įgyvendinant Europos Sąjungos politiką vartotojų teisių apsaugos ir ne maisto produktų rinkos priežiūros srityse, pagal kompetenciją įgyvendina 2008-07-09 Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 765/2008 nustatantį su gaminių prekyba susijusius akreditavimo ir rinkos priežiūros reikalavimus ir panaikinantį Reglamentą (EEB) Nr. 339/93 (OL 2008 L 218, p. 30, toliau – Reglamentas Nr. 765/2008). Reglamento Nr. 765/2008 19 straipsnio 1 punktą nurodo, kad rinkos priežiūros institucijos tinkamu mastu tikrina gaminių savybes tikrinamos dokumentus ir tam tikrais atvejais atliktamos fizinį ir laboratorinį atitinkamų mėginių tikrinimą. Vadovaujantis Reglamento Nr. 765/2008 19 straipsnio 4 punkto nuostatomis rinkos priežiūros institucijos savo pareigas atlieka savarankiškai, objektyviai ir nešališkai. VVTAT, vykdydama Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugą bei rinkos priežiūros funkcijas, atlieka vartotojų skundų nagrinėjimą bei vykdo planinius patikrinimus.

Informuojame, kad pagal gautą Jūsų 2018-06-12 pranešimą VVTAT Vilniaus apskrities skyrius 2018-06-19 atliko patikrinimą Įmonės parduotuvėje, adresu [...] bei surašė Patikrinimo aktą. Vadovaujantis Įstatymo 14, 16 ir 17 straipsnių 3 p. nuostatomis, VVTAT Vilniaus apskrities skyrius Įmonei surašė Sprendimą, kuriuo laikinai uždrausta teikti, siūlyti teikti į rinką ir demonstruoti produktą (penki gaminiai), kol bus atlikti produktų saugos įvertinimai, patikrinimai ir kontrolė, t. y. kol bus pateiktos Įmonės teikiamų rinkai penkių gaminių eksploatacinių savybių deklaracijos lietuvių kalba, atitinkamai su 2011-03-09 Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 305/2011, kuriuo nustatomos suderintos statybos produktų rinkodaros sąlygos ir panaikinama Tarybos direktyva S9/106/EEB (OL 2011 L 88, p. 5-43) [toliau citatose ir tekste vadinama – Reglamentas Nr. 305/2011] ir Lietuvos Respublikos statybos įstatymo reikalavimais. Taip pat, VVTAT Vilniaus apskrities skyrius, įvertinęs Įmonės gautą 2018-07-16 raštą ir pateiktus dokumentus, 2018-08-06 priėmė sprendimą Nr. 1AM-56 [toliau citatose ir tekste vadinama –

Sprendimas-2], kuriuo VVTAT Įmonei leido teikti, siūlyti teikti į rinką ir demonstruoti gaminį Nr. 1 – „Profiliai įtempiamosioms luboms Sapa profiliai, Profilis Nr. 376536. „[...]“. Likę keturi gaminiai, nurodyti Sprendime lieka laikinai uždrausti. Pažymėtina, kad VVTAT sprendimai dėl rinkos ribojimo priemonių taikymo (išskyrus laikinus sprendimus) skelbiami VVTAT internete svetainėje http://vvtat.lt/lt/rinkos_ribojimo_priemones_5036/p0.html.“

„Atkreiptinas dėmesys, kad apie patikrinimo eigą ir atliekamus veiksmus Jūs buvote informuotas elektroniniu paštu [...] VVTAT Vilniaus apskrities skyriaus 2018-06-29 raštu Nr. 4V-4767 [Atsakymas], 2018-07-05 raštu Nr. 4V-4915 [Atsakymas-2] ir 2018-08-10 raštu Nr. 4V-5790“ (Atsakymas-3).

Taigi, VVTAT, gavusi Prašymą, atliko visus teisės aktuose numatytus veiksmus tinkamai ir laiku.

Papildomai informuojame, kad, vadovaujantis VVTAT prašymų nagrinėjimo taisyklių 59 punktu, asmuo, nesutinkantis su VVTAT atsakymu į jo prašymą, arba jeigu per nustatytą prašymo nagrinėjimo terminą atsakymas asmeniui neišsiųstas, turi teisę paduoti skundą Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo trečiojo skirsnio „Administracinė procedūra“ nustatyta tvarka, Lietuvos Respublikos administracinių ginčų komisijų įstatymo nustatyta tvarka Vyriausiajai administracinių ginčų komisijai [...] ar Vilniaus apygardos administraciniam teismui [...] Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka. Dėl VVTAT darbuotojų piktnaudžiavimo, biurokratizmo ar kitaip pažeidžiamų žmogaus teisių ir laisvių viešojo administravimo srityje, asmuo turi teisę paduoti skundą Lietuvos Respublikos Seimo kontrolieriui [...] Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo nustatyta tvarka“;

4.7. Prašyme-3 prašo VVTAT:

4.7.1. „[...] pateikti informaciją, kokius statybos produktus ar produkciją Įmonei laikinai uždrausta teikti, siūlyti tiekti [...] rinkai. Jei tarp uždraustų produktų nėra Zhejiang MSD new Material Co, LTD kompanijos produkcijos, prašau nurodyti ir paaiškinti priežastis“;

4.7.2. „informuoti, kada bus atlikti ir užbaigti įvairūs saugos vertinimai, patikrinimai ir kontrolė, nurodant preliminarines datas“;

4.7.3. „skubiai pritaikyti Įstatymo 23 str. nurodytas sankcijas“, „Apie priimtus sprendimus prašau informuoti papildomai“;

4.8. Atsakyme-6 nurodyta:

„VVTAT 2018-10-01 gavo Jūsų Prašymą-3, kuriame keliami klausimai, susiję su Įmonės rinkai tiekiamais statybos produktais (Lubomis) bei prašoma pateikti informaciją apie rašte išdėstytas aplinkybes, atitinkamus VVTAT priimtus sprendimus ir pateiktų klausimų nagrinėjimą. Informuojame, kad pagal Jūsų Prašymą VVTAT Vilniaus apskrities skyrius 2018-06-19 atliko patikrinimą Įmonės parduotuvėje [...] dėl platinamų statybos produktų (Lubų) atitikties teisės aktų reikalavimams įvertinimo. Buvo surašytas Patikrinimo aktas bei priimtas Sprendimas laikinai uždrausti teikti, siūlyti teikti į rinką ir demonstruoti produktą, kuriuo buvo laikinai uždrausti teikti į rinką 5 produktai [...]. Tarp jų yra uždrausta ir Jūsų Prašyme-3 minima Lubų plėvelė (gaminys Nr. 3). Taip pat, VVTAT Vilniaus apskrities skyrius, įvertinęs Įmonės 2018-07-16 gautą raštą ir pateiktus dokumentus, priėmė Sprendimą-2, kuriuo VVTAT Įmonei leido teikti, siūlyti teikti į rinką ir demonstruoti gaminį Nr. 1 – „Profiliai įtempiamosioms luboms Sapa profiliai, Profilis Nr. 376536. [...]“. Likę keturi gaminiai, nurodyti 2018-07-04 Sprendime lieka laikinai uždrausti.“

„Atkreiptinas dėmesys, kad apie patikrinimo eigą ir atliekamus veiksmus Jūs buvote informuotas Atsakymu, Atsakymu-2, Atsakymu-3 bei 2018-08-31 raštu Nr. 4-6143.

Dėl Jūsų prašyme nurodyto teiginio, kad „[...] man susidarys įspūdis, kad galimai siekiama pasinaudoti Įstatymo 25 straipsniu [...], ir prašymo „[...] skubiai Įstatymo 23 straipsnyje nurodytas sankcijas [...]“, paaiškiname, kad šiuo atveju, kai yra priimtas Sprendimas laikinai uždrausti teikti, siūlyti teikti į rinką ir demonstruoti produktą (kuriis galioja ir šiuo metu), Įstatymo 23 ir 25 straipsnių nuostatos netaikomos. [...]“

„Pranešame, kad šiuo metu VVTAT Vilniaus apskrities skyrius pagal gautą Jūsų Prašymą-3 atlieka pakartotinį Įmonės patikrinimą. Apie patikrinimo rezultatus ir VVTAT priimtus sprendimus Jūs būsite informuotas“;

4.9. 2018-11-07 rašte Nr. 4V-7801 ir Atsakyme-7 akcentuota:

4.9.1. 2018-11-07 rašte Nr. 4V-7801 – „Pagal Prašymą-3 VVTAT atliko patikrinimą Įmonės parduotuvėje [...] dėl pardavimui pateiktų statybos produktų (Lubų) atitikties teisės aktų reikalavimams įvertinimo. Vadovaujantis VTAĮ nuostatomis atliktas patikrinimas ir surašytas 2018-10-31 patikrinimo aktas Nr. 1ŠE-74 [toliau citatose ir tekste vadinama – Patikrinimo aktas-2], taip pat surašytas 2018-10-31 sprendimas Nr. 1ŠE-75 laikinai uždrausti teikti į rinką ir demonstruoti produktus“ (toliau citatose ir tekste vadinama – Sprendimas-3);

4.9.2. Atsakyme-7 – „VVTAT 2018-11-07 gavo Jūsų skundą „Dėl Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos 2018-10-31 informacijos pateikimo Nr. 4-7731“ (reg. Nr. 5-6673 [...] [Prašymas-4]), kuriame keliami klausimai, susiję su Įmonės rinkai tiekiamais statybos produktais (įtempiamosiomis lubomis) bei dar kartą prašoma VVTAT „[...] informuoti, kokių Įstatymo 17 str. 1 dalies 3 punkte numatytų veiksmų ėmėsi VVTAT, t. y., ar buvo atlikti įvairūs saugos vertinimai, patikrinimai ir kontrolė, laikotarpiu nuo Sprendimo iki 2018-10-01 [...]“.

„VVTAT, atsakydama į Prašymą-4, paaiškina, kad VVTAT priimami sprendimai rengiami vadovaujantis Įstatymo 14, 16 ir 17 straipsniais bei siekiant, kad toks produktas nepatektų vartotojams. VVTAT Sprendimu nusprendė laikinai uždrausti tiekti, siūlyti tiekti į rinką ir demonstruoti produktus, kol bus atlikti produktų saugos įvertinimai, patikrinimai ir kontrolė. Atsižvelgiant į tai, paaiškiname, kad Įmonė privalėjo pateikti VVTAT teikiamų rinkai gaminių eksploatacinių savybių deklaracijas lietuvių kalba, vadovaujantis Reglamento Nr. 305/2011 ir Statybos įstatymo reikalavimais. Įstatyme nenumatytas laikotarpis, per kurį ekonominės veiklos vykdytojas privalo pateikti informaciją apie atliktus veiksmus. Atkreipiame Jūsų dėmesį, kad VVTAT negali reikalauti pašalinti laikinai uždraustus produktus iš rinkos, kol Įmonė neatliks minėtų veiksmų. Informuojame, kad išsami informacija apie laikinai uždraustus gaminius Jums buvo pateikta Atsakyme-5. [...].

Papildomai informuojame, kad pagal Jūsų Prašymą-3 VVTAT Vilniaus apskrities skyrius atliko patikrinimą Įmonės parduotuvėje [...] dėl pardavimui pateiktų statybos produktų (Lubų) atitikties teisės aktų reikalavimams įvertinimo. Patikrinimo metu nustatyta, kad Įmonė pateikė pardavimui Lubas, kurioms nepateikta eksploatacinių savybių deklaracija lietuvių kalba, tai neatitinka Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2018-06-27 įsakymu Nr. DI-601 patvirtinto Reglamentuojamų statybos produktų sąrašo reikalavimų ir yra pažeistas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011-06-11 nutarimu patvirtintų Mažmeninės prekybos taisyklių 8.3 p. (Pardavėjui draudžiama parduoti prekes be jų atitikties privalomiesiems dokumentų reikalavimams, jeigu teisės aktuose nustatyta, kad tokie dokumentai privalomi) reikalavimus bei Reglamento Nr. 305/2011, ir Statybos įstatymo reikalavimus. Vadovaujantis šio patikrinimo išvadamis buvo surašytas Sprendimas-3 laikinai uždrausti tiekti, siūlyti tiekti į rinką ir demonstruoti produktą, kol bus atlikti produktų atitikties įvertinimai pagal Reglamentuojamų statybos produktų sąrašė nurodytas eksploatacinių savybių pastovumo vertinimo ir tikrinimo sistemas bei atlikti kiti privalomieji veiksmai numatyti Reglamente Nr. 305/2011, Sprendimas-3 dėl rinkos ribojimo priemonių taikymo paskelbtas VVTAT interneto svetainėje http://www.vvtat.lt/lt/rinkos_ribojimo_priemones_5036/ririkos_ribojimo_priemones/laikinau-zdrausta-teikti-9w6r.html.“

„Šiuo metu VVTAT vykdo teisės aktų nustatytas procedūras, susijusias su sankcijų taikymu Įmonei dėl VVTAT laikinų sprendimų Sprendimo ir Sprendimo-3 nevykdymo. Apie VVTAT priimtus sprendimus Jūs būsite informuotas“;

4.10. VVTAT 2018-12-06 atsakyme į Pareiškėjo 2018-11-13 prašymą (toliau citatose ir tekste toliau vadinama – Prašymas-5 ir Atsakymas-8) nurodyta:

„VVTAT 2018-11-13 gavo Jūsų skundą „Dėl Valstybinei vartotojų teisių apsaugos tarnybai dėl Įstatymo nuostatų pažeidimų bei netinkamo pareigų vykdymo“ (reg. Nr. 5-6795 [...] [Prašymas-5]). Atsakydami į Prašymą-5, informuojame, kad VVTAT, [remdamasi] Įstatymo 17 str. 7 d. nuostatomis, visus priimtus laikinus sprendimus dėl Lubų yra paskelbusi VVTAT internete svetainėje http://www.vvtat.lt/lt/rinkos_ribojimo_priemones_5036.html.

Atkreipiame Jūsų dėmesį, kad, vadovaujantis Įstatymo 17 str. 5 d. nuostatomis, VVTAT atsakė į visus gautus Jūsų skundų klausimus. Taip pat primename, kad VVTAT 2018-08-31 rašte Nr. 4-6143 Jums buvo išaiškinta VVTAT atsakymų į Jūsų prašymus apskundimo tvarka, tame tarpe VVTAT darbuotojų piktnaudžiavimo, biurokratizmo ar kitaip pažeidžiamų žmogaus teisių ir laisvių viešojo administravimo srityje.

Pažymime, kad VVTAT priimami sprendimai rengiami, vadovaujantis Įstatymo 14, 16 ir 17 straipsniais bei siekiant, kad nesaugus produktas nepatektų vartotojams. Informuojame, kad pakartotinai atlikus patikrinimą Įmonėje (2018-11-28 Patikrinimo aktas Nr. 1ŠE-77 [toliau citatose ir tekste vadinama – Patikrinimo aktas-3]) ir nustatius, kad Įmonė ir toliau prekiauja laikinai uždraustais produktais, 2018-11-28 sprendimu Nr. 1ŠE-78 [toliau citatose ir tekste vadinama – Sprendimas-4] laikinai uždrausta tiekti, siūlyti tiekti į rinką ir demonstruoti visų tipų Lubas, kol bus atlikti produktų saugos įvertinimai, patikrinimai ir kontrolė. Už tokio pobūdžio pažeidimus yra nustatyta administracinė atsakomybė pagal Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimo kodekso [toliau citatose ir tekste vadinama – ANK] 505 straipsnį. VVTAT Vilniaus apskrities skyrius nurodė Įmonės direktoriui arba jo įgaliotam atstovui 2018-12-19 10 val. atvykti į VVTAT Vilniaus apskrities skyrių [...] dėl administracinio pažeidimo protokolo surašymo.

Papildomai informuojame, kad VVTAT darbuotojai toliau vykdo teisės aktų nustatytas procedūras, susijusias su sankcijų taikymu Įmonei dėl VVTAT laikinų sprendimų Sprendimo ir Sprendimo-3 nevykdymo. Apie VVTAT priimtus sprendimus dėl Įmonės Jūs būsite informuotas.“

5. Seimo kontrolierius, atsižvelgęs į pirmiau nurodytas aplinkybes, kreipėsi į VVTAT, prašydamas išsamiai ir motyvuotai informuoti, kokiais teisės aktais vadovaujantis buvo nagrinėjami Pareiškėjo prašymai, nurodyti šio rašto 2 paragrafe; kokia tvarka ir terminais VVTAT interneto svetainėje turi būti pranešta apie VVTAT priimtus sprendimus ir pan., šiuo atveju susijusius su Pareiškėjo prašymų nagrinėjimu; pateikti Seimo kontrolieriui motyvuotus paaiškinimus (prireikus – ir Pareiškėjui): kodėl Atsakyme galimai nebuvo pateikti atsakymai į Prašyme užduotus keturis klausimus; kodėl VVTAT galimai nepatvirtino, kad gavo Prašymą; kodėl Atsakyme-2 galimai nebuvo nurodyta, „kokius produktus ar produktą [VVTAT] uždraudė; kodėl Atsakyme-3 argumentuojant komercine paslaptimi nebuvo nurodyti laikinai uždrausti konkretūs produktai, t. y., galimai nemotyvuotai (nenurodant konkrečių teisės aktų nuostatų bei konkrečių faktinių aplinkybių) buvo atsisakyta pateikti Pareiškėjui informaciją apie produktus, pateikti motyvuotus paaiškinimus Pareiškėjui dėl komercinės paslapties nagrinėjamu atveju apsaugos taikymo ir kt.; pateikti Seimo kontrolieriui informaciją, ar Pareiškėjas į VVTAT kreipėsi jo skunde nurodytais ir pažymos 2.1.8 papunktyje, 2.2, 2.3 ir 2.4 punktuose pacituotais klausimais; ar Įmonei buvo surašytas administracinio nusižengimo protokolas; apie VVTAT Sprendimo, Sprendimo-3 ir kt. įgyvendinimo eigą bei rezultatus (jeigu Pareiškėjas apie tai dar nebuvo informuotas, pateikti papildomus paaiškinimus Pareiškėjui, Seimo kontrolieriui – VVTAT papildomo rašto Pareiškėjui kopiją) ir kt.

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

6. VVTAT 2019-04-01 raštu Nr. 4-5043 Seimo kontrolierių informavo:

6.1. VVTAT, nagrinėdama Pareiškėjo prašymus, nurodytus pažymos 2 paragrafe, „vadovavosi Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau citatose ir tekste vadinama – VAĮ), Įstatymo, Reglamento Nr. 765/2008, Reglamento Nr. 305/2011, Lietuvos

Respublikos Vyriausybės 2015-12-23 nutarimu Nr. 1333 patvirtintų Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos nuostatų [toliau citatose ir tekste vadinama – Nuostatai], VVTAT prašymų nagrinėjimo taisyklių, VVTAT patikrinimų atlikimo tvarkos aprašo, patvirtinto VVTAT direktoriaus 2016 m. sausio 4 d. įsakymu Nr. 1-12 „Dėl Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos patikrinimų atlikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ [toliau citatose ir tekste vadinama – Patikrinimų aprašas] nuostatomis.

6.2. VVTAT „nagrinėdama Pareiškėjo prašymus, [...] vykdė ne maisto produktų rinkos priežiūros funkciją, kuri reglamentuojama Nuostatų 9.2 punktu ir ne maisto produktų rinkos priežiūrą reglamentuojančių teisės aktų teminiu sąvadu <http://vvtat.lt/lt/teisine-informacija/ukio-subjektu-prieziura-9xqw.html>.“

6.3. Dėl Prašymo:

6.3.1. „pažymėtina, kad Pareiškėjas jame nurodė, jog iš Įmonės buvo nusipirkęs Lubas bei pareikalavęs iš Įmonės privalomų dokumentų šiam statybos produktui, tačiau jų negavo. Pareiškėjas taip pat nurodė, kad ši ginčytina situacija persikėlė į teismą civilinio proceso tvarka bei Alytaus apylinkės teismui įpareigojus Įmonę pateikti Lubų, kaip statybos produkto, eksploatacinių savybių deklaraciją, Įmonė per nustatytą laikotarpį jos nepateikė. Pareiškėjas pažymėjo, jog Įmonės vadovas ir jos darbuotojai teismui paaiškino, kad gamina Lubas iš kiniškos MSD PVC plėvelės savo Įmonėje, ir prisipažino, kad tokio dokumento, kaip eksploatacinių savybių deklaracijos, neturi. Pareiškėjas nurodė, kad Įmonės vadovas papildomai informavo teismą, kad gamina teisės aktų neatitinkantį statybos produktą, t. y., Lubas, kadangi jį perka vartotojai ir tokių dokumentų klientams nereikia, nes niekas iš jų tokių dokumentų nereikalauja ir nesiskundžia.“

„Pareiškėjas Prašyme nurodė, jog tokia Įmonės vadovo pateikta informacija jį šokiravo ir suglumino bei sukėlė įtarimų. Vadovas žinodamas, kad vykdo neteisėtą veiklą prekiaudamas neaiškios kilmės gal net pavojinga žmonių sveikatai ir gyvybei produkcija, už kurią numatyta administracinė atsakomybė, drąsiai apie tai informuoja teismą, taip parodydamas savo nepagarbą galiojantiems teisės aktų reikalavimams bei demonstruoja visišką nebaudžiamumą.“

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, Pareiškėjas Prašyme nurodė, jog *reikalauju kuo greičiau įvertinti susidariusią situaciją ir imtis aktyvių veiksmų bei priemonių sustabdyti Įmonės neteisėtą veiklą, išimti iš ne maisto produktų rinkos galimai nelegalią ir kenksmingą produkciją bei pritaikyti Įmonei visas numatytas sankcijas*. Pareiškėjas taip pat nurodė, kad VVTAT prašo teisės aktų nustatyta tvarka bei terminais informuoti jį apie visą tyrimo eigą bei kokios sankcijos bus pritaikytos Įmonei, aiškiai išdėstyti VVTAT [atsakymų] apskundimo tvarką, kam ir kokioms institucijoms, per kokius terminus Pareiškėjas gali apskusti, jei kuris klausimas nėra priskirtas VVTAT kompetencijai – nurodyti asmenį ar instituciją, kuri pagal kompetenciją privalo atsakyti. Pareiškėjas pažymėjo, kad pareiškimas turi išlikti anoniminis“;

6.3.2. „*Paaiškiname, kad VVTAT patvirtino, jog gavo Pareiškėjo Prašymą apie tai informuodama Pareiškėją 2019-06-12 el. laišku* (kopija pridedama) bei nurodydama Prašymo registracijos numerį“ („Informuojame, kad Jūsų el. pranešimas VVTAT gautas ir užregistruotas 2018-06-12, el. pranešimo reg. Nr. 5-3601“; toliau vadinama – Pranešimas);

6.3.3. „Pažymėtina, kad atsižvelgiant į Pareiškėjo prašymą bei vadovaujantis Europos Parlamento ir Tarybos 2016-04-27 reglamento Nr. (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (OJ L 119, 4.5.2016, p. 1-88) (toliau vadinama – Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) nuostatomis, *VVTAT užtikrindama Pareiškėjo anonimiškumą neviešino gauto Prašymo*“;

6.3.4. „Taip pat, atsižvelgiant į gautą Prašymą, 2018-06-15 buvo išrašytas pavedimas Nr. 3V-928, kuriuo VVTAT Vilniaus apskrities skyriaus vyriausiajam specialistui buvo pavesta Įmonės patikrinimą.“

„Paaiškiname, kad VVTAT, dalyvaudama įgyvendinant Europos Sąjungos politiką vartotojų

teisių apsaugos ir ne maisto produktų rinkos priežiūros srityse, pagal kompetenciją įgyvendina Reglamentą Nr. 765/2008. Reglamento Nr. 765/2008 19 straipsnio 1 punktą nurodo, kad rinkos priežiūros institucijos tinkamu mastu tikrina gaminio savybes tikrinamos dokumentus ir tam tikrais atvejais atlikdamos fizinį ir laboratorinį atitinkamų mėginių tikrinimą. Vadovaujantis Reglamento Nr. 765/2008 19 straipsnio 4 punkto nuostatomis rinkos priežiūros institucijos savo pareigas atlieka savarankiškai, objektyviai ir nešališkai. VVTAT, vykdydama Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugą bei rinkos priežiūros funkcijas, atlieka vartotojų skundų nagrinėjimą bei vykdo planinius patikrinimus.“

„Pagal gautą Pareiškėjo Prašymą VVTAT Vilniaus apskrities skyrius 2018-06-19 atliko patikrinimą Įmonės parduotuvėje [...] bei surašė Patikrinimo aktą. Vadovaujantis Įstatymo 14, 16 ir 17 straipsnių nuostatomis, VVTAT Vilniaus apskrities skyrius Įmonei 2018-07-04 surašė Sprendimą, kuriuo buvo nuspręsta laikinai uždrausti teikti, siūlyti teikti į rinką ir demonstruoti produktą (penki gaminiai), kol bus atlikti produktų saugos įvertinimai, patikrinimai ir kontrolė, t. y. kol bus pateiktos Įmonės teikiamų rinkai penkių gaminių eksploatacinių savybių deklaracijos lietuvių kalba, atitinkamai su Reglamentu Nr. 305/2011 ir Statybos įstatymo reikalavimais. Taip pat, VVTAT Vilniaus apskrities skyrius, įvertinęs Įmonės 2018-07-16 gautą raštą ir pateiktus dokumentus, 2018-08-06 priėmė Sprendimą-2, kuriuo VVTAT Įmonei leido teikti, siūlyti teikti į rinką ir demonstruoti gaminį Nr. 1 – „Profiliai įtempiamosioms luboms Sapa profiliai, Profilis Nr. 376536“. Likę keturi gaminiai, nurodyti Sprendime-2 lieka laikinai uždrausti.“

„Atkreiptinas dėmesys, kad **apie patikrinimo eigą ir atliekamus veiksmus Pareiškėjas buvo informuotas elektroniniu paštu [...]**“ Atsakymu, Atsakymu-2 ir Atsakymu-3;

6.3.5. „VVTAT, gavusi Pareiškėjo pranešimą [Prašymą], atliko visus teisės aktuose numatytus rinkos priežiūros veiksmus tinkamai ir laiku“;

6.3.6. „Atkreiptinas dėmesys į tai, kad Pareiškėjas savo Prašyme nėra suformulavęs konkrečių keturių klausimų. Pažymėtina, kad VVTAT Pareiškėjui teikė informaciją apie atliekamus rinkos priežiūros veiksmus, pavyzdžiui, Atsakymu, Atsakymu-2 ir Atsakymu-3, 2018-08-31 raštu Nr. 4-6143“ (toliau citatose ir tekste vadinama – Atsakymas-4).

Atsakyme-4 nurodyta:

6.3.6.1. „VVTAT 2018-08-07 gavo Jūsų elektroninį laišką [...] [Prašymas-2], kuriame reiškiate nusiskundimus dėl VVTAT darbuotojų neveiklumo ir prašote informuoti apie atliekamo tyrimo dėl Prašymo eigą bei atsakyti, kokių veiksmų ėmėsi VVTAT, nustačiusi pažeidimus.“

„Atsižvelgiant į Prašyme-2 nurodytas aplinkybes, primename, kad Prašymas VVTAT buvo gautas ir užregistruotas 2018-06-12 [...] **bei apie tai Jūs buvote informuotas el. paštu.**

Pažymime, kad **Prašymo visi klausimai priskiriami VVTAT kompetencijai, todėl Jūs ir nebuvote informuotas apie klausimus, kurie nepriskirtini VVTAT kompetencijai.**

Taip pat, atkreiptinas dėmesys į tai, kad **vadovaujantis Bendrojo duomenų apsaugos reglamento nuostatomis, VVTAT užtikrindama Jūsų anonimiškumą neviešino gauto Jūsų Prašymo“;**

6.3.6.2. informacija, pacituota pažymos 6.3.4 papunktyje;

6.3.6.3. „Pažymėtina, kad VVTAT sprendimai dėl rinkos ribojimo priemonių taikymo (**išskyrus laikinus sprendimus**) skelbiami VVTAT interneto svetainėje http://vvtat.lt/lt/rinkos_ribojimo_priemones_5036/p0.html.

Atkreiptinas dėmesys, kad apie patikrinimo eigą ir atliekamus veiksmus Jūs buvote informuotas elektroniniu paštu [...] Atsakymu, Atsakymu-2 ir Atsakymu-3.

Taigi, VVTAT, gavusi Jūsų pranešimą, atliko visus teisės aktuose numatytus veiksmus tinkamai ir laiku“;

6.3.6.4. „Papildomai informuojame, kad, vadovaujantis VVTAT prašymų nagrinėjimo taisyklių [...] 59 punktu, asmuo, nesutinkantis su VVTAT atsakymu į jo prašymą, arba jeigu per nustatytą prašymo nagrinėjimo terminą atsakymas asmeniui neišsiųstas, turi teisę paduoti skundą

VAĮ trečiojo skirsnio „Administracinė procedūra“ nustatyta tvarka, Lietuvos Respublikos administracinių ginčų komisijų įstatymo nustatyta tvarka Vyriausiajai administracinių ginčų komisijai [...] ar Vilniaus apygardos administraciniam teismui [...] Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka. Dėl VVTAT darbuotojų piktnaudžiavimo, biurokratizmo ar kitaip pažeidžiamų žmogaus teisių ir laisvių viešojo administravimo srityje, asmuo turi teisę paduoti skundą Lietuvos Respublikos Seimo kontrolieriui [...] Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo nustatyta tvarka.“

6.4. VVTAT „2018-08-07 gavo Prašymą-2, kuriame Pareiškėjas reiškė nusiskundimus dėl VVTAT darbuotojų neveiklumo ir prašė informuoti apie atliekamo tyrimo dėl 2018-06-12 VVTAT pateikto Prašymo, eigą bei atsakyti, kokių veiksmų ėmėsi VVTAT, nustačiusi pažeidimus. Pareiškėjui buvo atsakyta Atsakymu-4, nurodant, kad Pareiškėjo Prašymas buvo gautas ir užregistruotas VVTAT 2018-06-12, apie tai jį informuojant elektroniniu paštu; Prašyme pateikti klausimai priskiriami VVTAT kompetencijai, todėl Pareiškėjas nebuvo informuotas apie klausimus, kurie nepriskirtini VVTAT kompetencijai; VVTAT užtikrindama Pareiškėjo anonimiškumą neviešino gauto Prašymo; apie patikrinimo eigą ir veiksmus Pareiškėjas buvo informuotas [...], bei papildomai išaiškinta“ VVTAT atsakymų apskundimo tvarka.

6.5. Dėl Prašymo-3

„2018-10-01 VVTAT gavo Pareiškėjo Prašymą-3, kuriame dar kartą buvo keliami klausimai, susiję su Įmonės rinkai tiekiamais statybos produktais (Lubomis) bei prašoma pateikti informaciją apie rašte išdėstytas aplinkybes, atitinkamus VVTAT priimtus sprendimus ir pateiktų klausimų nagrinėjimą.“ „Pareiškėjui buvo atsakyta 2018-10-31 Atsakymu-6. Atsakyme-6 Pareiškėjas buvo išsamiai informuotas apie atliktus VVTAT Vilniaus skyriaus veiksmus, priimtus sprendimus laikinai uždrausti tiekti, siūlyti tiekti į rinką ir demonstruoti produktus, kol bus atlikti produktų saugos įvertinimai, patikrinimai ir kontrolė (*išvardinti gaminiai dėl kurių buvo priimti laikini sprendimai*); *paaiškinta, kodėl netaikomos Įstatymo 23 ir 25 straipsnių nuostatos*; dėl galimos gyvenamųjų patalpų taršos pasiūlyta pagal kompetenciją kreiptis į bet kurią minėtiems tyrimams akredituotą laboratoriją (VVTAT teisės aktais neįgaliota vertinti ir pasisakyti dėl teršalų koncentracijos gyvenamosios aplinkos ore); dėl darbuotojų sveikatai keliamų saugos reikalavimų (VVTAT įgaliojimai vertinti minėtus reikalavimus nesuteikti). Pareiškėjas tiesiogiai kreipėsi ir į Inspekciją, todėl jo prašymas nebuvo persiustas.

Pareiškėjas papildomai buvo informuotas, kad VVTAT Vilniaus apskrities skyrius pagal gautą Prašymą-3 atlieka pakartotinį Įmonės patikrinimą ir kad apie patikrinimo rezultatus ir VVTAT priimtus sprendimus Pareiškėjas bus informuotas papildomai.“

6.6. Dėl Prašymo-4

„2018-11-07 VVTAT gavo Pareiškėjo skundą „Dėl Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos 2018-10-31 informacijos pateikimo Nr. 4-7731“ [Prašymas-4], kuriame pakartotinai buvo keliami klausimai, susiję su Įmonės rinkai tiekiamais statybos produktais (Lubomis), bei pakartotinai prašoma VVTAT „[...] informuoti, kokių Įstatymo 17 str. 1 dalies 3 punkte numatytų veiksmų ėmėsi VVTAT, t. y., ar buvo atlikti įvairūs saugos vertinimai, patikrinimai ir kontrolė, laikotarpiu nuo Sprendimo iki 2018-10-01 [...]“;

6.6.1. „VVTAT, atsakydama į Prašymą-4 Atsakymu-7 paaiškino, kad VVTAT priimami sprendimai rengiami, vadovaujantis Įstatymo 14, 16 ir 17 straipsniais bei siekiant, kad toks produktas nepatektų vartotojams. VVTAT Sprendimu nusprendė *laikinau uždrausti* tiekti, siūlyti tiekti į rinką ir demonstruoti produktus, kol bus atlikti produktų saugos įvertinimai, patikrinimai ir kontrolė. Atsižvelgiant į tai, paaiškino, kad tai yra Įmonės prievolė pateikti VVTAT teikiamų rinkai gaminių eksploatacinių savybių deklaracijas lietuvių kalba, atitinkamai su Reglamento Nr. 305/2011 ir Statybos įstatymo reikalavimais. Įstatyme nenumatytas laikotarpis per kurį ekonominės veiklos vykdytojas privalo pateikti informaciją apie atliktus veiksmus.“

„VVTAT atkreipė Pareiškėjo dėmesį, kad VVTAT *negali reikalauti pašalinti laikinai*

uždraustus produktus iš rinkos, kol Įmonė neatliks minėtų veiksmų.“

„Informuojame, kad **išsami informacija apie laikinai uždraustus gaminius Pareiškėjui buvo pateikta Atsakyme-6**. Taip pat, VVTAT priminė Pareiškėjui, kad Atsakyme-4 Pareiškėjui buvo išaiškinta VVTAT atsakymų į prašymus apskundimo tvarka, taip pat ir VVTAT darbuotojų piktnaudžiavimo, biurokratizmo ar kitaip pažeidžiamų žmogaus teisių ir laisvių viešojo administravimo srityje“;

6.6.2. „Papildomai Pareiškėjas buvo informuotas, kad pagal Prašymą-3 Vilniaus apskrities skyrius atliko papildomą patikrinimą Įmonės parduotuvėje [...] dėl pardavimui pateiktų statybos produktų (Lubų) atitikties teisės aktų reikalavimams įvertinimo. Patikrinimo metu buvo nustatyta, kad Įmonė pateikė pardavimui įtempiamąsias lubas, kurioms nepateikta eksploatacinių savybių deklaracija lietuvių kalba, tai neatitinka Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymu Nr. DI-601 patvirtinto Reglamentuojamų statybos produktų sąrašo reikalavimų. Įmonė tuo pažeidė Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011-06-11 nutarimu patvirtintų Mažmeninių prekybos taisyklių 8.3 punkto (Pardavėjui draudžiama parduoti prekes: be jų atitikties privalomiesiems dokumentų reikalavimams, jeigu teisės aktuose nustatyta, kad tokie dokumentai privalomi) reikalavimus bei Reglamento Nr. 305/2011 ir Statybos įstatymo reikalavimus. Vadovaujantis šio patikrinimo išvadomis buvo surašytas 2018-10-31 Sprendimas-3 **laikiniai uždrausti** tiekti, siūlyti tiekti į rinką ir demonstruoti produktą Nr. 1ŠE-75, kol bus atlikti produktų atitikties įvertinimai pagal Reglamentuojamų statybos produktų sąrašė nurodytas eksploatacinių savybių pastovumo vertinimo ir tikrinimo sistemas bei atlikti kiti privalomieji veiksmai numatyti Reglamente Nr. 305/2011. VVTAT Sprendimas dėl rinkos ribojimo priemonių taikymo paskelbtas VVTAT interneto svetainėje [http://www.wtat.lt/lt/rinkos_ribojimo_priemones_5036/rinkos_ribojimo_priemones/laikiniai-uzdrausta-teikti-9w6r.html](http://www.wtat.lt/lt/rinkos_ribojimo_priemones_5036/rinkos_ribojimo_priemones_laikiniai-uzdrausta-teikti-9w6r.html)“;

6.6.3. „**Pareiškėjas buvo informuotas, kad VVTAT vykdo teisės aktų nustatytas procedūras, susijusias su sankcijų taikymu Įmonei** dėl VVTAT laikinų sprendimų [...] [Sprendimo ir Sprendimo-3] nevykdymo ir kad apie VVTAT priimtus sprendimus Pareiškėjas bus informuotas papildomai“;

6.6.4. „Atkreiptinas dėmesys, kad Pareiškėjas yra susijęs su Lubų gamyba ir to neneigia, pvz., 2019-03-01 gautame laiške Pareiškėjas nurodo, kad „Mano artimi šeimos nariai užsiima verslu susijusiu su Lubomis, pats turiu sertifikatą išduotų tarptautinių kompanijų kurie įrodo mano kompetenciją apie įtempiamąsias lubas.“

6.7. Dėl Prašymo-5

„2018-11-13 VVTAT gavo dar vieną Pareiškėjo skundą „Dėl Valstybinei vartotojų teisių apsaugos tarnybai dėl Lietuvos Respublikos produktų saugos įstatymo nuostatų pažeidimų bei netinkamo pareigų vykdymo“ (reg. Nr. 5-6795) [Prašymas-5]. Atsakydama į Prašymą-5 VVTAT Atsakymu-8 dar kartą informavo Pareiškėją, kad VVTAT, vadovaudamasi Įstatymo 17 straipsnio 2 dalies 7 punkto nuostatomis, visus priimtus laikinus sprendimus dėl įtempiamųjų lubų yra paskelbusi VVTAT interneto svetainėje http://www.vvtat.lt/lt/rinkos_ribojimo_priemones_5036.html“; „Taip pat, Atsakyme-8 buvo dar kartą atkreiptas Pareiškėjo dėmesys, kad, vadovaujantis Įstatymo 17 straipsnio 2 dalies 5 punkto nuostatomis, VVTAT atsakė į visus gautus Pareiškėjo prašymų klausimus. Taip pat, Pareiškėjui buvo priminta, kad Atsakyme-4 Pareiškėjui dar kartą buvo išaiškinta VVTAT atsakymų į vartotojų prašymus apskundimo tvarka, taip pat VVTAT darbuotojų piktnaudžiavimo, biurokratizmo ar kitaip pažeidžiamų žmogaus teisių ir laisvių viešojo administravimo srityje. Buvo pažymėta, kad VVTAT priimami sprendimai rengiami, vadovaujantis Įstatymo 14, 16 ir 17 straipsniais bei siekiant, kad nesaugus produktas nepatektų vartotojams.“

„Informuojame, kad pakartotinai atlikus patikrinimą Įmonėje (2018-11-28 Patikrinimo aktas-3) ir nustatius, kad Įmonė ir toliau prekiauja laikinai uždraustais produktais, 2018-11-28 Sprendimu-4 **laikiniai uždrausta tiekti, siūlyti tiekti į rinką ir demonstruoti visų tipų Lubas, kol**

bus atlikti produktų saugos įvertinimai, patikrinimai ir kontrolė. Už tokio pobūdžio pažeidimus yra nustatyta administracinė atsakomybė pagal ANK 505 straipsnį.“

6.8. „VVTAT Vilniaus apskrities skyrius *Įmonės vadovui C. 2018-12-20 surašė Administracinio nusižengimo protokolą* Nr. WTAT-ANR_P-61-2018 už prekybą laikinai uždraustomis įtempiamosiomis lubomis (2018-07-04 Sprendimas laikinai uždrausti tiekti, siūlyti tiekti į rinką ir demonstruoti produktą).“

Tyrimui reikšmingos Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų nuostatos

7. Europos Sąjungos teisės aktai

7.1. *Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 765/2008 2008 m. liepos 9 d., nustatančiame su gaminių prekyba susijusius akreditavimo ir rinkos priežiūros reikalavimus ir panaikinančiame Reglamentą (EEB) Nr. 339/93 (Reglamentas Nr. 765/2008) nustatyta:*

7.1.1. *16 straipsnis* – „2. Vykdamas rinkos priežiūrą užtikrinama, kad gaminiai, kuriems taikomi derinamieji Bendrijos teisės aktai ir kurie, naudojami pagal jų paskirtį arba kitomis nuspėjamomis sąlygomis ir net tada, kai jie tinkamai įrengiami ir prižiūrimi, gali kelti grėsmę vartotojų sveikatai ar saugumui arba kitaip neatitikti derinamuosiuose Bendrijos teisės aktuose nustatytiems reikalavimams, būtų pašalinti iš rinkos arba uždrausti ar būtų apribotas jų tiekimas rinkai, ir kad būtų atitinkamai pranešta visuomenei, Komisijai ir kitoms valstybėms narėms. [...]“

7.1.2. *18 straipsnis* – 5. Tam tikrais atvejais, kai būtina išsaugoti komercinę paslaptį arba apsaugoti asmens duomenis pagal nacionalinius teisės aktus, rinkos priežiūros institucijos laikosi konfidencialumo, tačiau atsižvelgiama į reikalavimą skelbti informaciją, kuri pagal šį reglamentą turi būti kaip įmanoma išsamesnė siekiant apsaugoti Bendrijos vartotojų interesus.“

7.1.3. *21 straipsnis* – „1. Valstybės narės užtikrina, kad visos priemonės, kurių imamasi pagal atitinkamus derinamuosius Bendrijos teisės aktus siekiant uždrausti arba apriboti gaminių tiekimą rinkai, pašalinti jį iš rinkos arba jį susigrąžinti, būtų proporcingos ir aiškiai pagrįstos. [...]. 4. Bet kuri 1 dalyje nurodyta priemonė nedelsiant atšaukiama arba keičiama iškart po to, kai ekonominės veiklos vykdytojas įrodo, kad ėmėsi veiksmingų priemonių.“

7.2. *Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 305/2011 2011 m. kovo 9 d., nustatančiame suderintos statybos produktų rinkodaros sąlygas ir panaikinančiame Tarybos direktyvą S9/106/EEB (Reglamentas Nr. 305/2011) nustatyta:*

7.2.1. *1 straipsnis* – „1. Kai statybos produktui taikomas darnusis standartas arba kai jis atitinka Europos techninį įvertinimą, kuris jam buvo išduotas, gamintojas, pateikdamas tokį produktą į rinką, parengia jo eksploatacinių savybių deklaraciją. [...]“

7.2.2. *13 straipsnis* – „1. Importuotojai į Sąjungos rinką pateikia tik tuos statybos produktus, kurie atitinka taikomus šiame reglamente nustatytus reikalavimus. 2. Prieš pateikdami į rinką statybos produktą, importuotojai užtikrina, kad eksploatacinių savybių pastovumą įvertintų ir patikrintų gamintojas. Jie užtikrina, kad gamintojas parengtų techninius dokumentus, nurodytus 11 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje, ir eksploatacinių savybių deklaraciją, laikydamasis 4 ir 6 straipsnių. [...]. 4. Tiekdami rinkai statybos produktą, importuotojai užtikrina, kad prie produkto pridėtos instrukcijos ir saugos informacija būtų tokia kalba, kurią nustato atitinkama valstybė narė ir kurią naudotojai gali lengvai suprasti. [...]. 9. Pagrįstu kompetentingos nacionalinės institucijos prašymu, importuotojai jai lengvai suprantama kalba pateikia visą informaciją ir dokumentus, būtinus įrodyti, kad statybos produktas atitinka eksploatacinių savybių deklaraciją ir kitus taikomus šiame reglamente nustatytus reikalavimus. Šios valdžios institucijos prašymu, importuotojai su ja bendradarbiauja vykdamas visus veiksmus, skirtus jų pateiktą į rinką statybos produktą keliamam pavojui pašalinti.“

8. Įstatymai

8.1. *Produktų saugos įstatyme* (Įstatymas) nustatyta:

8.1.1. *14 straipsnis* – „2. Kontrolės institucijos privalo: [...] 4) užtikrinti iš produkto gamintojų, platintojų ar paslaugų teikėjų gautos informacijos, kuri sudaro komercinę paslaptį, konfidencialumą.“

8.1.2. *15 straipsnis* – „1. Tarnybos ir kontrolės institucijų turima informacija apie produktų keliamą riziką vartotojų sveikatai ir saugai turi būti prieinama visuomenei nepažeidžiant taikomų apribojimų. Visuomenė gali susipažinti su informacija apie produktų identifikavimą, rizikos pobūdį ir jiems taikomas priemones. 2. Tarnybos ir kontrolės institucijos imasi būtinų priemonių, kad jų pareigūnai ir atstovai būtų įpareigoti neatskleisti šio įstatymo įgyvendinimo tikslams gautos informacijos, kuriai pagal jos pobūdį taikomos komercinės paslapties nuostatos, išskyrus informaciją apie gaminių saugą, kuri turi būti paskelbta, kad būtų galima apsaugoti vartotojų sveikatą ir saugą. 3. Komercinės paslapties saugojimas netrukdo kompetentingoms institucijoms skleisti informaciją, svarbią rinkos stebėsenos ir priežiūros veiksmingumui užtikrinti. Institucijos, gaunančios informaciją, kuriai taikomos komercinės paslapties nuostatos, užtikrina jos slaptumą. 4. Komercinė paslaptimi negali būti šie produkto duomenys: 1) produkto pavadinimas ir identifikavimo duomenys; 2) galimi produkto pakeitimo į saugų būdai ir priemonės; 3) produkto poveikio vartotojų sveikatai atliktų tyrimų rezultatai; 4) detoksikacijos ir (ar) saugaus sunaikinimo metodai; 5) produkto tyrimo metodai; 6) potencialiai pavojingos produkto sudedamosios dalys; 7) su paslaugos teikimu susiję potencialiai pavojingi veiksniai. [...]“

8.1.3. *16 straipsnis* – „1. Produktų pateikimo į rinką ribojimo priemonės (toliau – rinkos ribojimo priemonės) gali būti taikomos, jei produktai pateikti į rinką pažeidžiant šio įstatymo 8 straipsnio 1, 2 ir 5 punktų, 9 straipsnio 1, 2 ir 3 punktų ir 10 straipsnio 1, 2 ir 5 punktų reikalavimus. 2. Tarnyba ar kontrolės institucijos gali taikyti rinkos ribojimo priemones, jeigu yra pagrindas manyti, kad produktas yra pavojingas vartotojų sveikatai ir saugai, nors jis ir atitinka šio įstatymo 4 straipsnio 2 dalies reikalavimus.“

8.1.4. *17 straipsnis* – „1. Tarnyba ar kontrolės institucijos šio įstatymo 16 straipsnyje nurodytais rinkos ribojimo priemonių taikymo pagrindais turi teisę Vyriausybės nustatyta tvarka taikyti šias rinkos ribojimo priemones: 1) reikalauti, kad bet koks produktas, kuris konkrečiomis aplinkybėmis gali kelti riziką, būtų paženklintas valstybine kalba surašytais tinkamais, aiškiais ir lengvai suprantamais įspėjimais apie galimą su juo susijusią riziką; nustatyti išankstines produkto prekybos sąlygas, kuriomis siekiama užtikrinti jo saugą; 2) nurodyti, kad apie bet kokio produkto, kuris gali kelti riziką konkrečioms asmenims, keliamą riziką šie asmenys būtų laiku ir tinkamai, įskaitant ir specialių įspėjimų paskelbimą, įspėti; 3) laikinai, kol bus atlikti įvairūs saugos įvertinimai, patikrinimai ir kontrolė, uždrausti tiekti, siūlyti tiekti ir demonstruoti bet kokį produktą, dėl kurio yra pagrįstai įtariama, kad jis gali būti pavojingas; 4) uždrausti bet kokio pavojingo produkto pardavimą ir toliau imtis priemonių, kurios užtikrintų šio draudimo laikymąsi; 5) nurodyti nedelsiant pašalinti iš rinkos bet kokį jau rinkoje esantį pavojingą produktą arba organizuoti jo pašalinimą ir įspėti vartotojus apie su tokiu produktu susijusią riziką; nurodyti arba koordinuoti, arba prireikus kartu su gamintojais ir platintojais organizuoti, kad šis produktas būtų susigrąžintas iš vartotojų ir sunaikintas atitinkamomis sąlygomis. 2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytos priemonės taikomos gamintojui, platintojui atsižvelgiant į jo veiklą, bet kokiam kitam asmeniui, kai tai yra būtina bendradarbiavimui siekiant išvengti produkto keliamo pavojaus. 3. Visi sprendimai dėl rinkos ribojimo priemonių taikymo turi būti motyvuoti. [...] 5. Tarnyba ir kontrolės institucijos privalo užtikrinti galimybę vartotojams ir suinteresuotiems asmenims pateikti skundus dėl produkto saugos ir priežiūros, dėl kontrolės veiksmų ir į tuos skundus tinkamai reaguoti. Jos turi informuoti vartotojus ir suinteresuotus asmenis apie skundų pateikimo procedūrą. 6. Tarnyba ar kontrolės institucijos privalo informuoti platintojus, vartotojus ir visuomenines vartotojų teisių gynimo organizacijas apie sprendimus produktus pašalinti iš rinkos, siekiant paskatinti juos prisidėti prie

tokių sprendimų įgyvendinimo. 7. Tarnybos nutarimai ar kontrolės institucijų sprendimai dėl rinkos ribojimo priemonių taikymo turi būti skelbiami atitinkamai Tarnybos ar kontrolės institucijų interneto svetainėse. [...].“

8.1.5. *25 straipsnis* – „Šio įstatymo 23 straipsnyje numatytos baudos ar įspėjimas gali būti skiriami ne vėliau kaip per šešis mėnesius nuo šio įstatymo pažeidimo nustatymo, o tęstinio pažeidimo atvejais – nuo jo išaiškėjimo dienos. Ši nuostata netaikoma, kai pavojingu produktu pakenkiama vartotojo sveikatai ar atimama gyvybė.“

8.2. *Viešojo administravimo įstatyme (VAĮ) nustatyta:*

8.2.1. *3 straipsnis* – „Viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi šiais principais: 1) *įstatymo viršenybės*. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektų įgaliojimai atlikti viešąjį administravimą turi būti nustatyti teisės aktuose, o veikla turi atitikti šiame įstatyme išdėstytus teisinius pagrindus. Administraciniai aktai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais; [...] 13) *išsamumo*. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį.“

8.2.2. *14 straipsnis* – „1. Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklės tvirtina Vyriausybė. [...].“

8.3. *Seimo kontrolierių įstatyme* nustatyta:

8.3.1. *12 straipsnis* – „1. Seimo kontrolieriai tiria pareiškėjų skundus dėl pareigūnų piktnaudžiavimo, biurokratizmo ar kitaip pažeidžiamų žmogaus teisių ir laisvių viešojo administravimo srityje. [...].“

8.3.2. *13 straipsnis* – „1. Pareiškėjas turi teisę pateikti Seimo kontrolieriui skundą dėl pareigūnų piktnaudžiavimo ar biurokratizmo, jei mano, kad tuo buvo pažeistos jo teisės ir laisvės.“

8.3.3. *17 straipsnis* – „1. Seimo kontrolierius [...] priima sprendimą atsisakyti nagrinėti skundą, apie tai informuodamas pareiškėją, jeigu: [...] 3) skunde nurodytų aplinkybių tyrimas nepriklauso Seimo kontrolieriaus kompetencijai; [...]. Jei skundo tyrimo metu paaiškėja šio straipsnio 1 dalyje nurodytos aplinkybės, skundo tyrimas nutraukiamas. [...].“

9. Kiti teisės aktai

9.1. *Vyriausybės 2007-08-22 nutarimu Nr. 875 patvirtintose Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklėse* (Prašymų nagrinėjimo taisyklės) nustatyta: „38. Atsakyme, kuriame nurodomos atsisakymo suteikti prašomą administracinę paslaugą, informaciją, priimti administracinį sprendimą priežastys, arba institucijos siunčiamame pranešime apie asmens prašymo ar skundo nenagrinėjimo priežastis asmuo ar jo atstovas turi būti informuojamas apie tokio atsakymo apskundimo tvarką, nurodant institucijos (-ų), kuriai (-ioms) gali būti paduotas skundas, pavadinimą (-aus) ir adresą (-us), taip pat terminą (-us), per kurį (-iuos) gali būti pateiktas skundas. Persiunčiant prašymą ar skundą nagrinėti kitai kompetentingai institucijai ir informuojant apie tai asmenį ar jo atstovą, pranešime asmeniui nurodyti minėtos apskundimo tvarkos nereikia.“

9.2. *Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015-12-23 nutarimu Nr. 1333, 9 punkte* (Nuostatai) nustatyta: „Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba, siekdama jai nustatytų veiklos tikslų, atlieka šias funkcijas: 9.1. pagal kompetenciją užtikrindama vartotojų teisių apsaugą reguliuojančių teisės aktų įgyvendinimą; [...] 9.2. vykdydama ne maisto produktų rinkos priežiūrą: 9.2.1. pagal kompetenciją prižiūri, ar rinkai tiekiami ne maisto produktai atitinka ne maisto produktų saugą, kokybę, ženklumą, informacijos apie ne maisto produktus teikimą nustatančių teisės aktų reikalavimus ir analizuoja šių teisės aktų reikalavimų neatitinkančių ne maisto produktų priežiūros duomenis; [...] 9.2.3. atlieka pavojingų ne maisto produktų pašalinimo iš rinkos priežiūrą; [...] 9.2.6. nagrinėja

asmenų pranešimus, skundus ne maisto produktų rinkos priežiūros klausimais, imasi reikiamų priemonių iškilusiems klausimams spręsti; [...].“

9.3. *Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos direktoriaus 2018-03-16 įsakymu Nr. 1-53 patvirtintose* Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo Valstybinėje vartotojų teisių apsaugos tarnyboje taisyklėse (VVTAT prašymų nagrinėjimo taisyklės) *nustatyta:*

9.3.1. „9. Asmenų prašymai nagrinėjami pagal Tarnybos kompetenciją. Jeigu Tarnyba neįgaliota spręsti prašyme išdėstytų klausimų, ji ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo gavimo persiunčia prašymą kompetentingai institucijai (pasilikdama prašymo kopiją), kartu praneša apie tai asmeniui, paaiškina jo prašymo persiuntimo priežastis. [...].“

9.3.2. „30. Asmenų klausimai, pateikti elektroniniu būdu, bet nepasirašyti elektroniniu parašu, prilyginami elektroniniams pasiteiravimams, į kuriuos atsakoma elektroniniu paštu. [...].“

9.3.3. „36. Priėmus prašymą, asmens pageidavimu prašymo priėmimo metu įteikiamas, o jeigu prašymas gautas paštu arba elektroniniais ryšiais, asmens pageidavimu per 3 darbo dienas nuo prašymo gavimo Tarnyboje asmens nurodytu adresu arba elektroninio pašto adresu išsiunčiamas prašymo gavimo faktą patvirtinantis dokumentas – pažyma apie priimtą prašymą, ar spaudu pažymėta prašymo kopija, išskyrus atvejus, kai prašymas patenkinamas iš karto. [...].“

9.3.4. „39. Asmenų prašymai, išskyrus asmenų prašymus, į kuriuos, nepažeidžiant asmens, kuris kreipiasi, kitų asmenų ar institucijos interesų, galima atsakyti tą pačią darbo dieną, turi būti išnagrinėjami per 20 darbo dienų nuo prašymo gavimo Tarnyboje.“

9.3.5. „40. Jeigu prašymo nagrinėjimas susijęs su komisijos sudarymu, posėdžio sušaukimu ar kitomis organizacinėmis priemonėmis, dėl kurių atsakymo pateikimas asmeniui gali užsitęsti ilgiau kaip 20 darbo dienų nuo prašymo gavimo Tarnyboje, Tarnybos direktorius ar jo įgaliotas asmuo turi teisę pratęsti šį terminą dar iki 10 darbo dienų. [...].“

9.3.6. „55. Atsakymai į prašymą parengiami atsižvelgiant į prašymo turinį: [...] 55.2. į prašymą pateikti Tarnybos turimą informaciją atsakoma pateikiant prašomą informaciją Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės ar savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo nustatyta tvarka arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys; 55.3. į kreipimąsi, kuriame išdėstoma asmens nuostata tam tikru klausimu, pranešama apie Tarnybos veiklos pagerėjimą ar trūkumus ir pateikiami pasiūlymai, kaip juos ištaisyti, atkreipiamas dėmesys į tam tikrą padėtį, informuojama apie darbuotojų piktnaudžiavimą ar neteisėtus veiksmus, nesusijusius su konkrečiu asmens teisėtų interesų ir teisių pažeidimu, ar kitokią asmens kreipimąsi atsakoma laisvos formos raštu.“

9.3.7. „57. Sprendimai dėl išnagrinėtų prašymų, kiti administraciniai veiksmai, atsižvelgiant į administracinio veiksmo turinį, įforminami raštais, įsakymais arba nutarimais.“

9.3.8. „60. Atsakyme, kuriame nurodomos atsisakymo suteikti prašomą administracinę paslaugą, informaciją, priimti administracinį sprendimą priežastys, arba Tarnybos siunčiamame, vadovaujantis Taisyklių 11, 43, 44–48 punktais, pranešime apie asmens prašymo nenagrinėjimo priežastis nurodoma tiksli atsakymo apskundimo tvarka ir institucijos (-ų), kuriai (-ioms) gali būti paduotas skundas, pavadinimas (-ai) ir adresas (-ai), taip pat terminas (-ai), per kurį (-iuos) gali būti pateiktas skundas.“

9.4. *Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos direktoriaus 2016-01-04 įsakymu Nr. 1-12 patvirtintame* Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos patikrinimų atlikimo tvarkos *aprašė* (Patikrinimų aprašas) *nustatyta:*

9.4.1. „16. Patikrinimo pagal ūkio subjektų, valstybės institucijų bei vartotojų pateikiamą informaciją atlikimo pagrindai: [...] 16.2. turint informacijos ar kilus pagrįstų įtarimų dėl ūkio subjekto veikos, kuri gali prieštarauti teisės aktams ar neatitikti teisės aktų reikalavimų; 16.3. siekiant užtikrinti, kad ūkio subjektas pašalino ankstesnio patikrinimo metu Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos nustatytus teisės aktų pažeidimus (pakartotiniai patikrinimai) ir įgyvendino Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos priimtus sprendimus; 16.4. gavus vartotojo

skundą; [...].“

9.4.2. „46. Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos valstybės tarnautojas ar darbuotojas, atlikęs ūkio subjekto veiklos patikrinimą, surašo Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos direktoriaus įsakymu patvirtintos formos patikrinimo aktą, kuris registruojamas Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos direktoriaus patvirtintame dokumentų registre.“

9.4.3. „54. Sprendimą dėl rinkos ribojimo priemonių taikymo priima Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos direktoriaus įgalioti Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos valstybės tarnautojai ar darbuotojai. Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos valstybės tarnautojas ar darbuotojas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos produktų saugos įstatymo 16 straipsnio nuostatomis, priima vieną iš šio įstatymo 17 straipsnyje nurodytų sprendimų dėl rinkos ribojimo priemonių taikymo: [...] 54.2. sprendimą laikinai uždrausti tiekti, siūlyti tiekti į rinką ir demonstruoti produktą; 54.3. sprendimą dėl laikinai uždrausto tiekti, siūlyti tiekti į rinką ir demonstruoti produkto leidimo tiekti į rinką; [...].“

9.4.4. „61. Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos valstybės tarnautojas ar darbuotojas, įvertinęs patikrinimo medžiagą, valstybinės produktų saugos ekspertizės išvadas, nustatęs, kad pašalinti produkto saugos reikalavimų neatitikimai ir produktas yra saugus, priima sprendimą leisti tiekti į rinką laikinai uždraustą produktą.“

9.4.5. „64. Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos struktūrinio padalinio vedėjas per 1 (vieną) darbo dieną nuo sprendimo taikyti rinkos ribojimo priemonę priėmimo dienos privalo elektroniniu paštu išsiųsti elektroninę priimto sprendimo versiją Rinkos priežiūros planavimo, analizės ir kontrolės skyriui, kuris per 1 (vieną) darbo dieną nuo elektroninės sprendimo versijos gavimo dienos įvertina gautą informaciją ir Ūkio subjektų rizikos vertinimo ir informacinių technologijų skyriui pateikia patalpinti pranešimą dėl minėto sprendimo Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos interneto tinklalapyje www.vvat.lt.“

9.4.6. „69. Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos valstybės tarnautojas ar darbuotojas, ūkio subjekto veiklos patikrinimo metu nustatęs administracinės teisės pažeidimą, surašo administracinio teisės pažeidimo protokolą ir atlieka kitus veiksmus, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodeksu ir Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos administracinio teisės pažeidimų protokolo ir nutarimo administracinio teisės pažeidimo byloje formų užpildymo taisyklių nuostatomis.“

Skundo tyrimui reikšminga teismų praktika

10. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas formuoja vienodą administracinių teismų praktiką aiškinant ir taikant įstatymus ir kitus teisės aktus (Į Vyriausiojo administracinio teismo biuletenyje paskelbtuose sprendimuose, nutarimuose ir nutartyse esančius įstatymų ir kitų teisės aktų taikymo išaiškinimus atsižvelgia teismai, valstybės ir kitos institucijos, taip pat kiti asmenys, taikydami tuos pačius įstatymus ir kitus teisės aktus). Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau vadinama – LVAT) praktika:

10.1. 2014-05-28 *nutartis administracinėje byloje Nr. A261-610/2014* – „[...] viešojo administravimo subjektas, bet koku būdu gavęs informaciją apie galbūt padarytus pažeidimus, pagal savo kompetenciją turi patikrinti tokią informaciją, ją įvertinti ir reaguoti į ją nuostatų bei kitų teisės aktų nustatytu būdu. Tačiau tai nereiškia, kad VAĮ, kitų šiam ginčui aktualių teisės aktų taikymo požiūriu atsakovas privalo veikti taip, kaip to prašo besikreipiantys į juos asmenys [...]“;

10.2. 2016-02-22 *nutartis administracinėje byloje Nr. A-1150-520/2016* – „[...] atsakovas savo kompetencijos ribose įvykdė pareigą ir pateikė pareiškėjui tinkamą atsakymą, o tai, kad pareiškėjo netenkina skundžiamame atsakyme išdėstytos faktinės aplinkybės ir argumentai, nėra pagrindas pripažinti, jog pats atsakymas yra nemotyvuotas ir neteisėtas bei neatitinkantis Viešojo administravimo įstatymo nuostatų. [...]“;

10.3. 2013-01-31 nutartis administracinėje byloje Nr. A⁵⁵²-241/2013 – „Asmenys, inicijavę tarnybinio patikrinimo atlikimą, pagal bendruosius gero administravimo principus įgyja teisę tik būti tinkamai informuoti apie konkretaus tarnybinio patikrinimo rezultatus. [...]. Pareiškėja buvo tinkamai informuota apie jos inicijuoto tarnybinio patikrinimo rezultatus, jos paklausimas išnagrinėtas nepažeidžiant esminių procedūrų, numatytų Asmenų prašymų nagrinėjimo ir jų aptarnavimo viešojo administravimo institucijose, įstaigose ir kituose viešojo administravimo subjektuose taisyklėse. [...]“;

10.4. 2007-11-05 nutartis administracinėje byloje Nr. A⁵-990/2007 – „Pažymėtina, kad būtinybė motyvuoti viešojo administravimo subjekto priimamus sprendimus yra ne kartą akcentuota ir Vyriausiojo administracinio teismo praktikoje (Žr. pvz.: 2004 m. gegužės 7 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁴-387-2004 R. R. v. Valstybinė mokesčių inspekcija prie Finansų ministerijos). [...]. Viešojo administravimo subjektų veiksmai turi būti aiškūs, nedviprasmiški. Priešingu atveju viešojo administravimo paslaugų vartotojui gali kilti neaiškumų, kaip ir koku būdu jis (paslaugų vartotojas) turi elgtis, siekdamas gauti kokybišką viešąją paslaugą.“

Tyrimo išvados

11. Atsižvelgus į tai, kad Pareiškėjas ir Įmonė išsprendė jų ginčą dėl Pareiškėjo įsigytų Lubų (pažymos 2.1.1 ir 6.3.1 papunkčiai) ir apibendrinus Pareiškėjo skunde nurodytas aplinkybes (pažymos 2 ir 3 paragrafai), konstatuotina, kad jis Seimo kontrolieriui skundžiasi:

11.1. prašymų nagrinėjimo VVTAT tvarka ir terminais:

11.1.1. jam nebuvo pranešta, kad VVTAT gavo Prašymą (pažymos 2.1.1 papunktis);

11.1.2. dėl VVTAT atsakymų turinio:

1) Atsakyme neatsakyta į Prašymo 4-is klausimus (pažymos 2.1.1 papunktis) (1) teisės aktų nustatyta tvarka bei terminais informuoti apie visą tyrimo eigą bei kokios sankcijos bus pritaikytos Įmonei, 2) pateikti atsakymą raštu, ar VVTAT garantuoja Pareiškėjo anonimiškumą; 3) aiškiai išdėstyti VVTAT [atsakymų] apskundimo tvarką, kam ir kokioms institucijoms, per kokius terminus Pareiškėjas gali apskusti, 4) jei kuris klausimas nėra priskirtas VVTAT kompetencijai – nurodyti per kokius terminus ir kuriai institucijai galima apskusti VVTAT;

2) Atsakyme-2, Atsakyme-3 ir Atsakyme-5 nenurodyta, kokius produktus ar produktą uždraudė, nes nepagrįstai buvo nurodyta, kad „negali man pranešti, kokius produktus laikinai uždraudė, nes tai yra komercinė paslaptis“ (Pareiškėjui nebuvo aišku, ar tarp šių produktų yra ir Prašyme nurodytieji), Atsakyme-2 neatsakyta į tris Prašymo klausimus (pažymos 2.1.1–2.1.3 papunkčiai);

3) Atsakyme-6 atsakyta tik į vieną Prašymo-3 klausimą (pažymos 2.1.4 papunktis), į Prašymą-4 atsakyta atkartojant ankstesnius atsakymus (Atsakymas-7; pažymos 2.1.5 papunktis);

4) nors VVTAT atsakymuose Pareiškėjui nurodo, kad apie priimtus sprendimus jis bus informuotas, tačiau „iki 2019-02-01 aš negavau jokio pranešimo apie priimtus sprendimus“ (pažymos 2.1.4 papunktis);

11.1.3. dėl VVTAT atsakymų pateikimo (Pareiškėjo prašymų išnagrinėjimo) terminų:

1) pateikiant atsakymą į Prašymą Atsakymu-3 (Prašymu-2 buvo kreiptasi papildomai, kad pateiktų atsakymą į Prašymą; pažymos 2.1.2 papunktis);

2) į Prašymą-3 „atsakė pradeldami terminus“ (pažymos 2.1.4 papunktis);

11.2. netinkamu VVTAT funkcijų vykdymu:

11.2.1. išnagrinėję Prašymą „neįkėlė viešai savo internetinėje svetainėje laikinai uždraustų produktų“ (Atsakymas – Atsakymas-3; „nors jau buvo praėję du mėnesiai nuo laikinų uždraudimų“) (pažymos 2.1.1 ir 2.1.2 papunkčiai);

11.2.2. per 5 mėnesius nuo Prašymo pateikimo VVTAT „dar nebuvo atlikusi jai pagal įstatymą pavestų funkcijų“ (pažymos 2.1.6 papunktis);

11.2.3. „yra grubiai pažeistos Įstatymo 25 straipsnio nuostatos, kadangi VVTAT priimtam Sprendimui jau yra praėjęs 6 mėn. sankcijų taikymo terminas“ (pažymos 2.1.8 papunktis);

11.2.4. dėl VVTAT funkcijų, susijusių su Įmonės-2, kitų įmonių veiklos vertinimu ir pan., vykdymo (pažymos 2.2–2.4 punktai).

12. Vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymu (pažymos 8.3 punktas) Seimo kontrolieriai tiria pareiškėjų skundus dėl pareigūnų piktnaudžiavimo, biurokratizmo ar kitaip pažeidžiamų žmogaus teisių ir laisvių viešojo administravimo srityje, Pareiškėjas turi teisę pateikti Seimo kontrolieriui skundą dėl pareigūnų piktnaudžiavimo ar biurokratizmo, jei mano, kad tu buvo pažeistos jo teisės ir laisvės. Tuo atveju, jei skundo tyrimo metu paaiškėja, kad skunde nurodytų aplinkybių tyrimas nepriklauso Seimo kontrolieriaus kompetencijai, skundo tyrimas nutraukiamas.

Pažymėtina, jog Pareiškėjas skundžiasi Seimo kontrolieriui ne tik dėl to, kad VVTAT galimai vėlavo atsakyti arba neatsakė į jo prašymuose pateiktus klausimus, bet ir dėl VVTAT funkcijų galimai netinkamo vykdymo, nenurodydamas, kokias konkrečias jo teises ir laisves VVTAT tuo pažeidžia (pažymos 11.2.1–11.2.3 papunkčiai), nepateikdamas dokumentų, patvirtinančių, kad dėl pažymos 11.2.4–11.2.6 papunkčiuose nurodytų aplinkybių jis kreipėsi į VVTAT, o institucija nepateikė jam atsakymo, pateikė atsakymą pavėluotai ir pan. (VVTAT šio tyrimo metu taip pat nepateikė duomenų, kad Pareiškėjas pirmiau nurodytais klausimais būtų kreipęsis į VVTAT).

Taigi, šiuo atveju Seimo kontrolierius nėra įgaliotas vertinti VVTAT funkcijų vykdymo aplinkybių ir šio tyrimo metu pagal kompetenciją nagrinės Pareiškėjo skundo Seimo kontrolieriui dalį dėl jo prašymų nagrinėjimo VVTAT tvarkos, terminų ir VVTAT atsakymų turinio atitikimo Pareiškėjo prašymų turiniui (t. y., pagal pažymos 11.1 punkte pacituotas aplinkybes).

13. Apibendrinus šiam tyrimui aktualų teisinį reglamentavimą ir teismų praktiką (pažymos 8–10 paragrafai), pažymėtina, kad vadovaujantis:

13.1. Įstatymu (pažymos 8.1 punktas), Nuostatais (pažymos 9.2 punktas), Patikrinimų aprašu (pažymos 9.3 punktas) ir teismų praktika (pažymos 10.1 ir 10.3 punktai):

13.1.1. VVTAT, vykdydama ne maisto produktų rinkos priežiūrą, pagal kompetenciją prižiūri, ar rinkai tiekiami ne maisto produktai atitinka ne maisto produktų saugą, kokybę, ženklumą, informacijos apie ne maisto produktus teikimą nustatančių teisės aktų reikalavimus, ir analizuoja šių teisės aktų reikalavimų neatitinkančių ne maisto produktų priežiūros duomenis, atlieka pavojingų ne maisto produktų pašalinimo iš rinkos priežiūrą, nagrinėja asmenų pranešimus, skundus ne maisto produktų rinkos priežiūros klausimais, imasi reikiamų priemonių iškilusiems klausimams spręsti; VVTAT, vykdydama produktų saugos kontrolę, turi teisę atlikti produktų saugos tikrinimus pagal vartotojų pranešimus, gavusi Pareiškėjo informaciją (turėdama pagrindą) ir atlikusi Įmonės patikrinimą, turėjo surašyti VVTAT direktoriaus įsakymu patvirtintos formos patikrinimo aktą, prireikus priimti sprendimą dėl rinkos ribojimo priemonių taikymo (pvz., sprendimą laikinai uždrausti tiekti, siūlyti tiekti į rinką ir demonstruoti produktą), nustačiusi administracinės teisės pažeidimą, VVTAT turėjo surašyti administracinio teisės pažeidimo protokolą ir atlikti kitus teisės aktuose numatytus veiksmus, jeigu tikrinant ūkio subjekto veiklą buvo nustatyti teisės aktų reikalavimų pažeidimai;

13.1.2. VVTAT, gavusi iš Pareiškėjo informaciją apie galbūt padarytus Įstatymo pažeidimus, pagal savo kompetenciją turėjo patikrinti tokią informaciją, ją įvertinti bei reaguoti teisės aktų nustatytu būdu, tačiau VVTAT neprivalo veikti taip, kaip to prašo Pareiškėjas, Pareiškėjas, inicijavęs Įmonės patikrinimą, pagal bendruosius gero administravimo principus įgyja teisę tik būti tinkamai informuotas apie konkretaus patikrinimo rezultatus;

13.2. Reglamentu Nr. 765/2008 (pažymos 7.1 punktas), Reglamentu Nr. 305/2011 (pažymos

7.2 punktą), Įstatymu (pažymos 8.1 punktas) CK (pažymos 8.3 punktas) ir teismų praktika (pažymos 10.4 punktas):

13.2.1. VVTAT, pagal kompetenciją vykdydama rinkos priežiūrą, turi užtikrinti, kad gaminiai, neatitinkantys teisės aktų reikalavimų, būtų pašalinti iš rinkos arba uždrausti ar būtų apribotas jų tiekimas rinkai ir kad būtų atitinkamai pranešta visuomenei, tam tikrais atvejais, kai būtina išsaugoti komercinę paslaptį arba apsaugoti asmens duomenis pagal nacionalinius teisės aktus, VVTAT turi laikytis konfidencialumo, tačiau taip pat turi atsižvelgti į reikalavimą skelbti informaciją, kuri pagal Reglamentą Nr. 765/2008 turi būti kaip įmanoma išsamesnė siekiant apsaugoti vartotojų interesus.

VVTAT turima informacija apie produktų keliamą riziką vartotojų sveikatai ir saugai turi būti prieinama visuomenei nepažeidžiant taikomų apribojimų, visuomenė gali susipažinti su informacija apie produktų identifikavimą, rizikos pobūdį ir jiems taikomas priemones, VVTAT pareigūnai įpareigoti neatskleisti Įstatymo įgyvendinimo tikslams gautos informacijos, kuriai pagal jos pobūdį taikomos komercinės paslapties nuostatos, išskyrus informaciją apie gaminių saugą, kuri turi būti paskelbta, kad būtų galima apsaugoti vartotojų sveikatą ir saugą, komercinės paslapties saugojimas netrukdo kompetentingoms institucijoms skleisti informaciją, svarbią rinkos stebėsenos ir priežiūros veiksmingumui užtikrinti (komercine paslaptimi negali būti produkto pavadinimas ir identifikavimo duomenys, galimi produkto pakeitimo į saugų būdai ir priemonės, potencialiai pavojingos produkto sudedamosios dalys, su paslaugos teikimu susiję potencialiai pavojingi veiksniai ir kt.).

Pastebėtina, kad VVTAT pareigūnų veiksmai turi būti aiškūs, nedviprasmiški, VVTAT turėjo suteikti Pareiškėjui informaciją apie laikinai uždraustus produktus, kuri pagal Įstatymą nelaikytina komercine paslaptimi (Pvz., produkto pavadinimą ir identifikavimo duomenis), arba šios informacijos nepateikimą dėl jos konfidencialumo motyvuoti konkrečiomis faktinėmis aplinkybėmis ir Įstatymo nuostatomis;

13.2.2. VVTAT turi prižiūrėti, kad Lietuvos importuotojai į rinką pateiktų tik tuos statybos produktus, kurie atitinka taikomus Reglamente Nr. 305/2011 nustatytus reikalavimus (tiekdami rinkai statybos produktą, importuotojai užtikrina, kad prie produkto pridėtos instrukcijos ir saugos informacija būtų tokia kalba, kurią nustato atitinkama valstybė narė ir kurią naudotojai gali lengvai suprasti), pagrįstu VVTAT prašymu importuotojai turi jai pateikti visą informaciją ir dokumentus, būtinus įrodyti, kad statybos produktas atitinka eksploatacinių savybių deklaraciją ir kitus taikomus šiame reglamente nustatytus reikalavimus;

13.3. VAI (pažymos 8.2 punktas), Prašymų nagrinėjimo taisyklėmis (pažymos 9.1 punktas), VVTAT prašymų nagrinėjimo taisyklėmis (pažymos 9.3 punktas) ir teismų praktika (pažymos 10.2 punktas):

13.3.1. VVTAT, priėmusi Pareiškėjo prašymą, jo pageidavimu per 3 darbo dienas nuo prašymo gavimo VVTAT turi išsiųsti prašymo gavimo faktą patvirtinantį dokumentą;

13.3.2. VVTAT Pareiškėjo prašymus (elektroninius pasiteiravimus) turėjo išnagrinėti pagal jų turinį (atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodyma visas prašymų nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindama prašymų turinį) ir pateikti elektorinius arba rašytinius atsakymus Pareiškėjui.

Tuo atveju, jeigu VVTAT savo kompetencijos ribose įvykdė pareigą ir pateikė Pareiškėjui tinkamus atsakymus, tačiau Pareiškėjo netenkina VVTAT atsakymuose išdėstytos faktinės aplinkybės ir argumentai, tai nėra pagrindas pripažinti, jog patys atsakymai yra nemotyvuoti ir neteisėti bei neatitinkantys VAI nuostatų;

13.3.3. VVTAT pareigūnai Pareiškėjo prašymus turėjo išnagrinėti per 20 darbo dienų nuo prašymo gavimo VVTAT, o tiriant tuos prašymus, kurių nagrinėjimas buvo susijęs su organizacinėmis priemonėmis (pvz., Įmonės patikrinimo organizavimu), – VVTAT direktorius ar jo įgaliotas asmuo turi teisę pratęsti šį terminą dar iki 10 darbo dienų (t. y. maksimalus Pareiškėjo

prašymų nagrinėjimo terminas – 30 darbo dienų). Pažymėtina, kad Prašymų nagrinėjimo taisyklėse nėra nustatyta, per kiek laiko turėtų būti asmeniui pateikta informacija apie papildomai, po asmens prašymo išnagrinėjimo vykdant institucijos funkcijas, nustatytas aplinkybes, tačiau, manytina, kad 20 darbo dienų (per tiek laiko turi būti pateiktas atsakymas į asmens prašymą) laikotarpis nuo papildomų aplinkybių atsiradimo laikytinas tinkamu terminu, per kurį VVTAT apie naujas aplinkybes turėtų suteikti informaciją suinteresuotam asmeniui;

13.3.4. nėra nustatyta, kad teikiant asmeniui atsakymą į prašymą bet kuriuo atveju turi būti nurodyta atsakymo apskundimo tvarka, nurodant institucijos (-ų), kuriai (-ioms) gali būti paduotas skundas, pavadinimą (-us) ir adresą (-us), taip pat terminą (-us), per kurį (-iuos) gali būti pateiktas skundas. Pažymėtina, kad šiuose teisės aktuose nustatyta, jog ši informacija privaloma nurodyti tada, kai institucijos atsakyme nurodomos atsisakymo suteikti prašomą administracinę paslaugą, informaciją, priimti administracinį sprendimą priešastis, arba siunčiamas pranešimas apie asmens prašymo ar skundo nenagrinėjimo priešastis.

Nagrinėjamu atveju VVTAT tais atvejais, kai buvo atsisakyta pateikti Pareiškėjui informaciją apie laikinai uždraustus produktus, turėjo paaiškinti Pareiškėjui jos atsakymų apskundimo tvarką, nurodant institucijos (-ų), kuriai (-ioms) gali būti paduotas skundas, pavadinimą (-us) ir adresą (-us), taip pat terminą (-us), per kurį (-iuos) gali būti pateiktas skundas.

14. Atsižvelgus į šio tyrimo metu nustatytas aplinkybes, konstatuotina, kad **nagrinėjamu atveju:**

14.1. priešingai nei skunde Seimo kontrolieriui teigia Pareiškėjas, VVTAT pranešė (Pranešimas) jam apie Prašymo gavimą institucijoje tą pačią dieną, kai buvo gautas Prašymas (nors Prašyme nėra nurodyta, kad Pareiškėjas pageidauja gauti tokį patvirtinimą; pažymos 6.3.2 papunktis);

14.2. Atsakyme į Prašymą pateikti atsakymai į Pareiškėjo prašymus „kuo greičiau įvertinti susidariusią situaciją ir imtis aktyvių veiksmų bei priemonių sustabdyti Įmonės neteisėtą veiklą“, „informuoti jį apie visą tyrimo eigą“ (pranešta apie tai, kad pagal jo Prašymą buvo atliktas patikrinimas ir surašytas Patikrinimo aktas, pateikta informacija apie kitus, iki Atsakymo pateikimo, VVTAT atliktus veiksmus dėl nustatytų pažeidimų šalinimo; pažymos 4.2 punktas ir 6.3.4 papunktis) (šiuo atveju VVTAT neturėjo nurodyti Atsakymo apskundimo tvarkos);

14.3. Atsakyme-2, Atsakyme-4 ir Atsakyme-5 pateikti atsakymai į Pareiškėjo Prašymo klausimus: „reikalauju kuo greičiau įvertinti susidariusią situaciją ir imtis aktyvių veiksmų bei priemonių sustabdyti Įmonės neteisėtą veiklą“, „išimti iš ne maisto produktų rinkos galimai nelegalią ir kenksmingą produkciją“, „teisės aktų nustatyta tvarka bei terminais informuoti jį apie visą tyrimo eigą“ (pranešta apie Sprendimą ir Sprendimą-2, apie tai, kad „laikina uždrausta teikti, siūlyti teikti į rinką ir demonstruoti produktą (penki gaminiai), kol bus atlikti produktų saugos įvertinimai, patikrinimai ir kontrolė“; apie tai, kad VVTAT Įmonei „leido teikti, siūlyti teikti į rinką ir demonstruoti gaminį Nr. 1 – „Profiliai įtempiamosioms luboms Sapą profiliai, Profilis Nr. 376536“, „Likę keturi gaminiai, nurodyti Sprendime lieka laikinai uždrausti“), pateikti paaiškinimai dėl VVTAT sprendimų dėl rinkos ribojimo priemonių taikymo skelbimo VVTAT interneto svetainėje, t. y., kad laikini sprendimai, kaip skundo atveju, neskelbiami, pasisakyta dėl Pareiškėjo anonimiškumo užtikrinimo, dėl to, kad „Prašymo visi klausimai priskiriami VVTAT kompetencijai, todėl Jūs ir nebuvote informuotas apie klausimus, kurie nepriskirtini VVTAT kompetencijai“, pateikta informacija apie atsakymų apskundimo tvarką, nustatytą VVTAT prašymų nagrinėjimo taisyklių 59 punkte (pažymos 2.1.3 papunktis, 4.1, 4.3, 4.5, 4.6 punktai ir 6.3.6 papunktis), **tačiau:**

14.3.1. VVTAT atsakymuose (iki Atsakymo-6) neatsakyta į Pareiškėjo Prašyme-2 akcentuotą klausimą apie konkrečius uždraustus produktus (pvz., „Ar sustabdėte ir uždraudėte teikti į rinką MSD gamintojo Lubas“; Pareiškėjui liko neaišku, ar tarp laikinai uždraustų produktų

yra ir Prašyme, Prašyme-2 nurodytieji; pažymos 4.5 punktas), nenurodytas tokios informacijos nepateikimo Pareiškėjui konkretus teisinis pagrindas, nemotyvuotai nurodyta, kad „informacija susijusi su tikrinama Įmone ir paskirtomis sankcijomis yra komercinė paslaptis ir yra saugoma įstatymų nustatyta tvarka“ (pažymos 4.4.2 papunktis). Šiuo atveju taip pat liko neaišku, kaip buvo įgyvendinti Reglamento Nr. 765/2008 reikalavimai, jog tam tikrais atvejais, kai turi būti laikomasi konfidencialumo, taip pat turi būti atsižvelgta į reikalavimą skelbti informaciją, kuri turi būti kaip įmanoma išsamesnė siekiant apsaugoti vartotojų interesus.

Pažymėtina, kad VVTAT ir šio tyrimo metu neatsižvelgė į Seimo kontrolieriaus prašymą ir nepateikė motyvuotų paaiškinimų Pareiškėjui ir Seimo kontrolieriui dėl komercinės paslapties apsaugos taikymo nagrinėjamu atveju;

14.3.2. VVTAT nepagrįstai, nepateikusi Pareiškėjo prašomos informacijos apie konkrečius laikinai uždraustus produktus, nenurodė Atsakymo-3 ir Atsakymo-5 apskundimo tvarkos ir terminų, kaip tai nustatyta Prašymų nagrinėjimo taisyklėse;

14.3.3. VVTAT, nepagrįstai Atsakyme-5 pažymėjusi, kad „VVTAT sprendimai dėl rinkos ribojimo priemonių taikymo (išskyrus laikinus sprendimus) skelbiami VVTAT interneto svetainėje“, nenurodė laikinų sprendimų neskelbimo VVTAT interneto svetainėje teisinio pagrindo (pastebėtina, kad ši informacija nebuvo pateikta ir Seimo kontrolieriaus prašymu šio tyrimo metu; pažymos 5 ir 6 paragrafai);

14.4. Atsakyme-6 Pareiškėjui atsakyta į jo Prašyme-3 pateiktus ir aktualius šio skundo tyrimui klausimus: suteikta informacija apie tai, kad tarp Sprendimu laikinai uždraustų teikti į rinką 5 produktų yra „uždrausta ir Jūsų Prašyme-3 minima Lubų plėvelė (gaminys Nr. 3)“, atsakyta į prašymą dėl Įstatyme numatytų sankcijų taikymo, kad priimtas Sprendimas-2 bei pateikta informacija apie kitus atliekamus VVTAT veiksmus (atliekamas kartotinis Įmonės patikrinimas) (pažymos 4.8 punktas ir 6.6.1 papunktis);

14.5. Atsakymu-7 (į kartotinį Prašymą-4 dėl informacijos apie Įmonės kontrolės eigą pateikimo) Pareiškėjas buvo papildomai informuotas apie Patikrinimo akto-2 surašymą, VVTAT priimtą Sprendimą-3, jo paskelbimą VVTAT interneto svetainėje bei apie tai, kad Atsakymo-7 surašymo metu VVTAT vykdo teisės aktuose nustatytas procedūras, susijusias su sankcijų Įmonei taikymu (pažymos 4.9 punktas); Atsakymu-8 – apie kartotinio patikrinimo rezultatus (Patikrinimo aktą-3, Sprendimą-4 – laikinai uždrausta tiekti, siūlyti tiekti į rinką ir demonstruoti visų tipų Lubas, kol bus atlikti produktų saugos įvertinimai, patikrinimai ir kontrolė) bei apie Sprendimo-4 paskelbimą VVTAT interneto svetainėje (pažymos 4.10 punktas);

14.6. VVTAT, atsakymuose Pareiškėjui (pvz., Atsakymas-6, Atsakymas-7, Atsakymas-8) nurodžiusi, kad Pareiškėjui pateiks papildomą informaciją apie Įmonės kontrolės, sankcijų taikymo rezultatus, šio tyrimo metu nepateikė duomenų, paneigiančių Pareiškėjo skunde nurodytas aplinkybes, kad nuo 2018-12-06 (Atsakymo-8) iki 2019-02-01 jam nebuvo suteikta papildoma informacija, nors VVTAT 2018-12-20 surašė Įmonei administracinio nusižengimo protokolą (pažymos 6.8 punktas). Manytina, kad VVTAT nepagrįstai neatsižvelgė į Seimo kontrolieriaus prašymą pateikti Pareiškėjui papildomą informaciją apie Įmonės priežiūros rezultatus, sukauptus šio tyrimo metu (pažymos 5 paragrafas), ir daugiau nei per mėnesį apie tai nepateikė informacijos Pareiškėjui;

14.7. įvertinus tai, kad Pareiškėjo prašymų nagrinėjimas buvo susijęs su organizacinėmis priemonėmis (Įmonės veiklos patikrinimai ir pan., Pareiškėjas ne kartą buvo informuojamas apie tai), laikytina, kad Pareiškėjo prašymai VVTAT buvo nagrinėjami per teisės aktuose nustatytus terminus, t. y., į Prašymą Atsakymas pateiktas per 13 darbo dienų (Atsakymu-3 buvo atsakyta į Prašymą-2), į Prašymą-3 Atsakymas-6 pateiktas per 22 darbo dienas.

15. Apibendrinus pirmiau nurodytas aplinkybes, konstatuotina, kad VVTAT iki 2018-12-06 atsižvelgė į Pareiškėjo teisę gauti informaciją apie pagal jo Prašymą atliktų Įmonės patikrinimų rezultatus, tačiau neužtikrino viešojo administravimo išsamumo principo reikalavimų tinkamo

įgyvendinimo ir taip pažeidė Pareiškėjo teisę į gerą viešąjį administravimą (nepateikė Pareiškėjui informacijos apie administracinio nusižengimo protokolo surašymą, tinkamai nemotyvavo atsisakymo suteikti informaciją apie laikinai uždraustus produktus bei laikinų sprendimų neskelbimo VVTAT interneto svetainėje; 14.3.1, 14.3.3 papunkčiai ir 14.6 punktas), kai kuriais atvejais nesilaikė Prašymų nagrinėjimo taisyklių reikalavimų dėl VVTAT atsakymų apskundimo tvarkos ir terminų nurodymo (pažymos 14.3.2 papunktis). Taigi, vadovaujantis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, ***Pareiškėjo skundas pripažintinas pagrįstu pagal pažymos 14.3.1–14.3.3 papunkčių ir 14.6 punktų išvadą.***

SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAS

16. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius nusprendžia X skundą dėl Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos pareigūnų veiksmų pripažinti pagrįstu.

SEIMO KONTROLIERIAUS REKOMENDACIJOS

17. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 14 ir 17 punktais, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius ***Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos direktoriui*** rekomenduoja:

17.1. pateikti Pareiškėjui papildomą informaciją apie su jo Prašymu susijusias ir VVTAT vykdytas ne maisto produktų rinkos priežiūros rezultatus (Seimo kontrolieriui – pateikti rašto Pareiškėjui kopiją);

17.2. informuoti, kokių priemonių ėmėsi VVTAT, kad ateityje teikiant atsakymus asmenims būtų laikomasi informacijos išsamumo principo reikalavimų (tinkamai motyvuojami VVTAT atsakymų asmenims teiginiai, atsisakymai teikti informaciją dėl jos konfidencialumo ir pan.) ir Prašymų nagrinėjimo taisyklių reikalavimai dėl VVTAT atsakymų apskundimo tvarkos ir terminų nurodymo.

Apie rekomendacijų nagrinėjimo rezultatus prašytume pranešti Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka, t. y., ne vėliau kaip per 30 dienų nuo rekomendacijų gavimo dienos.

Seimo kontrolierius

Augustinas Normantas